

ABONAMENTUL

Pe an . . . 24 Cor.
Pe 6 luni . . . 12 .
Pe 3 luni . . . 7 .

Anul de Duminecă

Pe an . . . 4 Cor.
Pentru România și
America . . . 10 Cor.

Anul de zi pentru Ro-
mania și străinătate pe
an 40 franc.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRATIA
Miksa utca 2-3.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Manuscripte nu se ina-
polază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Manifestul presei românești din Ungaria către presa franceză.

Cunoscutul răspuns al presei ungurești la telegrama presei franceze în chestia procesului din Agram, cuprindea câteva pasagii, cari ni-au revolta în adâncul conștiinței și nu puteau fi lăsate din partea noastră nedesmințite. Se bătea cu adevărat joc în aceste pasagii de suferințele ce îndură presa noastră acum, de aproape un jumătate veac, sub călcăiul «libertăților de presă» ungurești. Aceasta a îndemnat pe subsemnatele ziare românești să redacteze răspunsul de mai la vale, care a fost trimis tuturor ziarelor franceze iscălite în telegrama trimisă ziariștilor unguri:

Onorate confrate, Ați adresat zilele trecute sindicatului ziariștilor unguri din Budapesta o telegramă, rugându-i să intervie în favoarea acuzațiilor din procesul dela Agram. Răspunsul ce ați primit nu ne miră. Presa ungurească, susține prin o tradiție de 40 de ani, un regim de asuprire și violentare a tuturor neamurilor străine din Ungaria și, printr'o consecință logică, nici în cazul acesta ea nu putea să ia parte decât pentru opresori și contra celor persecutați.

Răspunsul acesta al ziariștilor din Budapesta cuprinde însă alte pasagii pe cari nu le putem lăsa nedesmințite. Astfel se spune în acel răspuns, ce vi-s'a adresat că: »Trecutul presei ungurești este plin de pildele cele mai frumoase, de lupte pentru libertatea presei, lupte pe cari ziariștii, ziarele și presa ungurească întreagă, le-au dus contra atacuri serioase«.

Și mai la vale se zice: »Opinia publică a Ungariei a condamnat și combătut în trecutul ei orice silnicie, orice opresiune de rasă sau de religie și orice regim de teroare«.

Sunt aceste două afirmațiuni pe cât de temerare, pe atât de neadevurate. Presa ungurească fiind în mare parte subvenționată, direct ori indirect, de guvernul unguresc, se folosește de ori-ce prilej spre a apăra sistemul actual de opresiune a tuturor nemaghiarilor din țară. Prigonirea asta a mers atât de departe încât a oprit până și cel mai elementar drept politic într'o țară constituțională, dreptul asociației politice și al formării de partide politice pentru nemaghiari.

În acest sistem general de opresiune intră și prigonirea cu toate mijloacele statului a presei nemaghiare. Nu mai insistăm asupra unor măsuri de vecșăsiune, mai mărunte, ca bunăoară oprirea vânzării acestei prese la toate debitele de ziare dela gările tuturor liniilor din țară, asupra șicanărilor mărunte atât de simțitoare totuși, pe cari le îndură presa noastră la transportul poștal, întârzierea telegramelor și scrisorilor mai importante adresate ziarelor nemaghiare etc. etc.

Voim să arătăm cu fapte cât adevăr este în cuvintele mai sus citate ale confrăților noștri unguri despre libertatea presei în Ungaria. După o statistică întocmită anul trecut în luna August, în cei din urmă 2 ani și 4 luni, numărul condamnațiilor politice pentru pretinse »delicte politice de presă« a fost de 226, osândiți în total la 181 de ani 3 luni și 6 zile temniță, iar amenzile și cheltuielile de proces s'au urcat la suma de 300.000 coroane.

Adaugăm că cu toate aceste prigoniri politice manifeste nu ni-s'a dat să cetim în presa ungurească niciodată un cuvânt de reprobare pentru acest regim de prigonire. Avem însă, dimpotrivă, prilejul zilnic de a ceti în aceiaș presă ungurească, care se laudă cu »trecutul ei e plin de pildele luptelor pentru libertatea presei și a gândirii«, apeluri adresate ministerului public, să aplice toată rigoarea legilor împotriva pretinselor noastre »instigații« și o mare parte a acestor apeluri ne-a adus noi prigoniri și suferinți.

În asemenea împrejurări, stimaților confrăți, înțelegeți că, a fi gazetar și a face gazetărie în Ungaria, dacă nu susții regimul actual de asuprire, și mai ales dacă nu ești ungar, înseamnă un martiriu. Mizeria, temnița, ruina fizică și materială sunt azi soarta gazetarului nemaghiar și mai ales român, din Ungaria. Și culmea, spre a-ți lua și posibilitatea, ca să-ți asiguri o retragere după o viață petrecută în muncă excesivă, în persecuții vecinice și în temniți, guvernul nu permite formarea unui sindicat al ziariștilor români și ori de câte ori s'a încercat formarea lui, guvernul unguresc a refuzat aprobarea statutelor noastre — pentru a-ne da pradă mizeriei sigure și a împiedeca să lucrăm și să scriem așa cum convingerile ne dictează.

În felul acesta, veți înțelege stimaților confrăți, cât preț se poate pune pe afirmațiile presei din Budapesta, care se laudă a fi ocrotitoarea libertății cuvântului și a presei. Subt aceste cuvinte se ascunde o realitate de asuprire și prigonire, crudă și brutală a presei și a ziariștilor nemaghiari din Ungaria. O presă întreagă, presa nemaghiară, e expusă loviturilor sistematice de căldu, ale guvernului unguresc și scopul e de a o zdrobi și extermina cu desăvârșire, dupăcum deja unele ziarele românești au fost nevoite să înceteze, redactorii lor fiind aruncați în temniți și fondurile acestor ziare istovite cu desăvârșire de amenzile dictate de justiția maghiară.

Nu lamentăm, nu ne plângem și nu cerem ajutorul nimănuia, dar neadevărurile sindicatului din Budapesta ne-au revoltat prea mult, decât să le putem primi în tăcere. Ele ne-au făcut să vă desvălăm contrastul prea isbitor dintre cuvintele frumoase ale presei ungurești și dintre realitatea stărilor din Ungaria.

Vă rugăm ca în interesul adevărului adânc jignit, în interesul cauzei drepte a unei prese și a unui popor întreg, să binevoști a aduce faptele citate de noi la cunoștința opiniei publice franceze care, într'un nobil avânt de umanitarism și de generositate, a știut, mai mult decât ori-ce altă țară, să arete totdeauna sentimentele de călduroasă simpatie pentru suferințele tuturor asupriților și prigonitilor de ori unde. Dacă nu veți putea contribui la micșorarea suferințelor noastre, onorați confrăți, vă rugăm să binevoști măcar a nu contribui nici la mărirea lor dând crezare afirmațiilor grandiloquente ale opresorilor noștri cari printr'un val de frumoase minciuni caută să ascundă lumii civilizate realitatea dureroasă și brutală.

Primiți, Vă rugăm, onoraților confrăți, salutul confraternel al presei românești prigonite din Ungaria.

Ziarele românești din Ungaria:

„Tribuna“ (Arad), „Gazeta Transilvaniei“ (Brașov), „Lupta“ (Budapesta), „Țara Noastră“ (Sibiu), „Libertatea“ (Orăștie), „Poporul Român“ (Budapesta), „Gazeta de Duminecă“ (Șimleu), „Revista politică și literară“ (Blaj), „Revista Bistriței“ (Bistrița).

Ministrul de externe con'ele Aehrenthal la Majestatea Sa. Ministrul Aehrenthal a fost primit Vineri în audiență la M. Sa, care s'a întreținut cu el timp mai îndelungat. Cu această ocazie ministrul a mulțumit Majestății Sale, pentru înalta distincție de care l-a împărțit, referându-i totodată și chestiile de politică externă. La prânzul familiar dat de M. Sa a luat parte și ministrul, iar seara s'a întors la Viena. Cu ocazia audienței a fost adusă pe tapet și chestia convocării delegațiilor. Fixarea definitivă a termenului însă nu s'a făcut, aceasta va urma numai după o înțelegere între cele două guverne.

Brătianu și Milovanovici. Ziarul »Neue Freie Presse« publică un interview al corespondentului său din Marienbad cu Milovanovici, ministrul de externe al Serbiei. Întrebat asupra caracterului întâlnirii sale cu d. Ionel Brătianu, Milovanovici a răspuns:

»Noi suntem cunoscuți vechi și am simțit trebuința să revăd pe d. Brătianu, de aceea l-am vizitat la Karlsbad. Am vorbit și despre un tratat de comerț. Acuma legăturile noastre comerciale sunt pe baza națiunii celei mai favorizate; dar ar fi de dorit ca ele să iasă din acest cerc restrâns, deși ele prin natura lucrurilor au un teren foarte restrâns. În discuția asupra situației internaționale ne am potrivit în dorința și trebuința ca echilibrul să fie păstrat în Balcani și statul quo să rămâne neschimbat. Ambele țări trebuie să dorească dezvoltarea Turciei pe drumul constituției, ceace desigur că poate contribui la introducerea de împrejurări regulate în Turcia și la întărirea situației generale.

Cum vedem, d. Brătianu nu pierde înzadar timpul ce-l trece la băi. D-sa se ocupă cu deschiderea de relații nouă pentru politica și comerțul R. mănii.

În interviewul de care vorbim, Milovanovici mai face și alte declarații interesante: El va avea în curând o întâlnire cu contele Aehrenthal, cu care ocazie vor discuta modalitățile reînnoirii tratatelor pentru încheierea unei convenții comerciale. Agrarienii austriaci n'au să se teamă de efectele acordării unui contingent de vite pentru Serbia, deoarece în jumătatea de an cât a durat convenția provizorie, Serbia deși avea dreptul să exporteze anual 70.000 porci și 30.000 boi, n'a exportat decât 25.000 porci și 400 boi.

Chestia liniei ferate dela Adria la Dunăre nu este actuală acuma, deoarece nu sunt capitalurile necesare; aceasta linie se va face totuși, pentru că va aduce mare foloasă și mai ales pentru că s'ar

deschide un nou drum pentru comerțul dela Adria, prin România, în Rusia de Sud.

În ce privește politica internă, nici o criză ministerială nu se apropie. Guvernul de coaliție e necesar pentru că altfel nici un partid n'ar avea o majoritate suficientă. La primăvară vor avea loc alegeri generale și partidul care va obține majoritatea, va lua ziarul guvernului. O criză dinastică nu există; regele Petru e slab, dar nici o primejdie iminentă nu-l amenință.

Cam acestea sunt declarațiile dlui Milovanovici.

Programul

celui dintâi congres studentesc cultural național din Iași — 1909.

Primul congres studentesc cultural-național se va ține în Iași, în zilele de 6, 7, 8 și 9 Septembrie a. c.

Sosirea congresiștilor va avea loc în ziua de 5 Septembrie. Congresul va fi deschis prin *Cuvântul Introductiv*, al președintelui activ, ales dintre studenți. El va arăta importanța congreselor studentești. Privire retrospectivă asupra congreselor noastre. Rostul congresului actual Ideal național al popoului românesc. Rolul studenției la toate neamurile. Datoria studenției românești în împrejurările de azi.

Vor urma apoi o serie de conferințe în cari vor căuta să se lămurească următoarele trei puncte:

I Starea românilor de pretutindeni sub raportul cultural, economic și social.

1. Conferința unui student din regat asupra stărei culturale a popoului românesc din România liberă. Se va studia fiecare strat social în parte, din acest punct de vedere și se vor analiza toate consecințele ce au decurs dintr'o lipsă de cultură sau dintr'o cultură înstrăinată.

2. Conferința unui student din regat asupra stărei economice și sociale a popoului românesc din România liberă. Se va studia fiecare strat social, în parte, și se va arăta cum se înfățișază, din acest punct de vedere, clasa rurală, clasa de mijloc și clasa dirigență.

3. Conferința unui student transilvănean asupra neamului nostru din Ardeal și Țara Ungurească.

4. Conferința unui student bucovinean asupra neamului nostru din Bucovina.

5. Conferința unui student basarabean asupra neamului nostru din Basarabia.

6. Conferința unui student macedonean asupra neamului nostru din Macedonia.

II. Chemarea studenției față de idealul cultural-național.

Conferință în care se va arăta: Activitatea studențască pentru ajutorarea ridicării culturale, economice și sociale a popoului român. Trezirea conștiinței publice a întregului popor românesc față de problemele existenței naționale. Mijloacele prin care studenția va putea coopera la realizarea acestor scopuri.

III. Organizarea unitară a întregii studenții românești.

1. Organizarea studenției după centre universitare lucrând pe baza aceluiaș program elaborat în congres.

Studenția din Iași și București își va alege fiecare din sânul ei, la începutul fiecărui an universitar, câte un comitet de 12 delegați, cari vor reprezenta interesele studențești.

2. Organizarea studenției pe cercuri județiene, lucrând pentru aducerea la îndeplinire, fiecare în județul său, a aceluiaș program.

În fiecare an se va ține câte o întrunire de delegați ai celor două comitete, din Iași și București, succesiv în câte unul din aceste orașe, la care întrunire vor participa și delegați ai tuturor celorlalte centre universitare, unde urmează un număr mai mare de studenți români. Cătră acest comitet general se vor înainta de fiecare cerc județian câte un raport amănunțit, asupra activității sale anuale. Rapoartele aceste vor fi cercetate și date publicității.

S'au mai propus o serie de chestiuni cari rămân a se discuta și hotărî în congres:

a) Raporturile dintre studenție și Liga culturală b) Căminuri studențești în București și Iași. c. Un semn distinctiv studențesc d) O sărbătoare a studenției. e) Înființări de societăți de excursie, sport și gimnastică. f) Înființări de societăți filarmonice studențești. g) Birouri medical-juridice studențești. h) Chestii studențești interne: seminarii, taxe, examene, programe, regulament de disciplină etc. i) Reduceri pe căile ferate române. j) Apariția unui organ studențesc.

Ca încheiere, din punctele discutate și admise de congres, se va întocmi un program general, care va călăuzi activitatea viitoare a studenților români de pretutindeni.

Inscrierile de participare, la congres, se vor face, de acunî înainte, numai la Iași, pe adresa comi-

FOIȚA ZIARULUI »TRIBUNA«.

Din literatura italiană.

Luigi Motta.

Smaraldul albastru.

Preludiu sentimental.

— Așa dar, rămâi, doctore?... O să mâncăm împreună și te asigur că nu o să-ți pară rău de timpul ce o să pierzi cu contesa Sabina. Este așa de frumos aici... privește, gliciniile sunt toți în floare, iar grădiniile par ninse.

— Într'adevăr e minunat.

— Așa dar? Și-l privi fix, cu ochii ei senini, în cari lucea un suris dulce. Suntem singuri; nimeni, nu ne turbură... Cât este de poetic, să stăm singuri, în fața unei priveliști așa de mărețe, în mijlocul unui potop de flori și de parfumuri.

— Nu mă ispiți, contesă. D-ta știi bine că trebuie să plec astă seară la Milano, unde mă așteaptă contele Sarri, al cărui frate este rău bolnav...

— Mincinosule!... N'o fi vorba de vre-o prietină?...

— Nu, contesă; te rog să mă crezi... Aș rămânea bucuros, însă cu o condiție: să-mi istorisești în ce chip ți-s'a furat faimosul *Smarald albastru*, pe care contele ți l'a adus din călătoria sa.

— Cum, nu știi?

— Nu știu nimic.

— Imi fâgăduiești c'o să rămâni?

— Pe cuvântul meu.

— Mulțumesc!.. Îți voi povești totul... Imi vine greu s'o fac... dar fie... Atunci, vrei să mi dai brațul?

Doctorul îi dete brațul și amândoi coborîră calea ce ducea la lac.

Villa Hawa.

»Villa Hawa« era într'un ioc încântător, situată într'un sân al lacului Benaco, mângăiată de valuri, de o parte și de alta înconjurată de stânci pe cari soarele și timpul le făcuse negre ca de lavă.

Muntele ale cărui poale fac sânul, pare că iese din ape și se ridică în sus, spre cer, de un verde bogat de ramuri înflorite, pătat din când în când de cupolele albe ale vilelor sau de mândra turlă a vreunei mici pagode strălucitoare.

Lacul Garda d'abea se zărește, ca o sculpură de ape ascunsă după San Vigilio, o stâncă neagră care asemenea unui pinten, se înfige în ape și pe care, între brazii ce se înalță spre cer, este o clădire antică, poate din timpul mediului ev.

Muntele Baldo, păzitorul frontierei italiene, cu spinarea sa stâncoasă și abruptă, se înalță tot mai sus, doritor parcă se atingă înfinitul câteodată înorat, câte odată senin ca o frunte lînă și plin de soare așa că pare că rade vesel văzând oglinda lacului și satele de pe malurile sale.

»Villa Hawa« era cel mai minunat loc din părțile acelea. Nici o stradă nu trece pe lângă ea; ea singură, vârată ca o apariție de vis în mijlocul verdeții și a florilor, în fața apei, sub coastele bătrânului Baldo, care părea că o apără.

În fiecare zi — dimineața, la prânz și seara — vaporul ce se duce dela Peschiera la Riva se oprea aproape de vilă, lângă San Vigilio, acolo unde stâncile pătează cu pete întunecoase argintul undelor.

Câteva persoane se coboară; câteva »miss« engleze cu părul de un blond spălăcit sau vreun neamț gros pe care o barcă îi duce la debarcaderul hotelului, căci, tristă ironie a sorței, vechea clădire princiară s'a schimbat acum într'un hotel, pentru cei ce vor să-și petreacă viața într'o tăcere adâncă.

Villa părea visul unui architect ciudat. Era mică și drăgălașe; avea un stil »renaștere« cu câteva ornamentații originale, fie în părțile frontale cât și pe laturi, acoperite acum de ederă și de glicini în floare.

O alee scurtă, ducea din grădină sub umbrar care este pe vârful stâncii, pe care este zidită vila, și care stâncă intra în ape, unde te puteai coborî pe o scară săpată în piatră. În locul acela, contesa Savina, femeie deșteaptă și fină, mânca deseori și și petrecea multe ceasuri pe fotoliu, cetind.

În ziua aceea, contesa era veselă. Întâmplarea îi adusese pe doctorul Arienti dela Brescia, un finăr cult și deștept, dar a cărui minte îi era copleșită de vise spiritistice în așa grad, că aproape toată baza vieții dânsul o punea pe temelie spiritist.

Vechile teorii filosofice, cari adm teau nemurirea sufletului, gâsiseră un bun elev în el.

Arienti sta în fața contesei Savina și între ei, pe albul imaculat al mesei, era o cupă de argint,

tetului organizator al congresului studențesc — Universitatea Iași, până la data de 25 August.

Orice înscriere va fi însoțită de taxa de doi lei, trimisă prin mandat poștal sau în mărci poștale, în schimbul căreia se va expedia, fiecărui student, programul și cartea de legitimație, care singura dă dreptul la reducere de 75 proc. pe căile ferate române, precum și la participarea la toate desbaterile, serbările și excursiile ce vor avea loc cu acest prilej. De asemenea se va indica adresa lămurită și numărul cărții de student.

Studenții cari vor voi să se înscrie cu vreuna din conferințele fixate prin acest program, vor trebui să anunțe comitetul ieșan, până la data de 15 August, rămânând ca conferințele, în întregime, să fie înființate, către același comitet până la 25 August cel mai târziu. Din aceste conferințe, se vor alege, de către comitetul general, întrunit în Iași cele mai complete.

Tot atunci se vor fixa și celelalte modalități ale congresului.

Toate comunicările precum și toate propunerile lămuritoare și complete toare asupra conferințelor rostite în congres, se vor înainta în scris, biroului, care le va supune aprobării congresului.

În fiecare din seriile celor patru zile cât va dura congresul vor avea loc serbări cu caracter național. Cele două zile ce vor urma — 10 și 11 Septembrie — sunt destinate unei excursiuni în direcția: Brăila—Galați—Constanța—București.

Încheind acest program, comitetul general cere întregii studențime românești, să se pătrundă de seriozitatea împrejurărilor prin care trecem și să participe, în număr cât mai mare, la acest prim congres studențesc cultural național, care să nădăjduim că va însemna o epocă nouă în viața studențimei române.

București: Ioan G. Savin, D. V. Anghel, V. Tino, M. Adămescu, V. Ispir, M. Russu Șirianu, Gh. Lazăr, Gh. Balodima, Radu Postocală, Const. Pastia, N. Dicescu, N. Petrescu.

Iași: N. Ionescu-Govora, C. N. Ibrim, C. Bușacu, C. Coroiu, V. Bujoreanu, I. Andrieșescu, Al. C. Cusin, E. Ionescu-Darzeu, A. Trosc, V. Tanase, Al. Balaban, T. Pecurariu.

Din România.

Aniversarea nașterii Prințului Nicolae.

Joi la ora 10 și 10 m. s'au împlinit 6 ani dela nașterea A. S. R. Principelui Nicolae.

Se știe că micul și iubitul Prinț este al patrulea copil al Familiei Princiare, și că a fost bo-

sculptată cu îngeri și cu ghirande, cari aminteau de o artă îndepărtată, aproape barocă.

În ochii contesei strălucea bucuria de a fi învins pe amicul ce se împotriva; în ochii doctorului se cerea plăcerea de a se fi lăsat să fie învins și de a se găsi la masă cu o femeie încă tânără, frumoasă și deșteaptă.

Și cum dintr'un izvor țîșnește apă limpede și rece cu un dulce murmur de mister, astfel de pe buzele ei ieșau vorbe drăgălașe, copilărești.

Doctorul o ascultă cum se ascultă un cântec minunat, care copleșește sufletul și înlănțuiește inima. Blonda srenă își aruncase vălul care-i învăluia sufletul și vorbea acum fără secrete, făcând să scânteie farmecul ochilor ei negri, rîzînd cu un rîs argințiu și învăluind pe Arienti, omul tare și de neînving, într'o plasă de seduceri, de speranțe secrete, de farmece.

Doctorul era încântat.

— Ești dumnezeiască — îi zise el apucându-i mâna subțire și transparentă — și vorbești cu un glas ce-mi pare a mii de sirene cari cântă seara colo în verdele Sirmio, lângă locul unde a trăit poetul Catul.

— Mă măgulești, doctore, dar știi bine că eu nu te pot crede. Toți bărbații sunt lingușitori, și d-ta mai ales, dragul meu prieten, știi să farmeci așa de bine...

— Nu contesă, nu zic altceva decât ceea ce inima îmi trimite pe buze... și nimic mai mult.

tezat la Sinaia în religia creștină ortodoxă de regretatul Mitropolit Iosif Gheorghian, naș fiind M. S. Țarul Nicolae al Rusiei, reprezentat prin prințul Dolgoruki.

Ziua nașterii coincide cu aceea a M. S. I. și R. Impăratului Francisc Iosif.

Cu această ocazie s'a oficiat un Te-deum la monăstirea Sinaia, și a avut în urmă loc o recepție intimă la castelul Peleş.

D. Spiru Haret, ministrul instrucțiunii și al cultelor și ad-interim la președinția consiliului, a prezentat felicitări în numele guvernului.

Ministrul Costinescu inspectează vama Predeal În urma mai multor reclamațiuni anonime și protestări din partea publicului, cum că în vama Predeal se face exces de zel, neaplicându-se în limitele posibile legea vamală, d. ministru de finanțe a venit personal pentru a cerceta faptele. D-sa a arătat șefului vamai cum trebuie să procedeze, cu mențiunea că în viitor va lua măsuri de se vor mai repeta asemenea fapte.

D-sa a anchetat și cazul reclamat de d. Bibescu, tot în contra șefului de vamă, care a ordonat să se demonteze părți din aeroplanul d-sale care sosise cu trenul în această gară, cauzându-i daune însemnate, prin tăierea unor piese pe care d-sa le prezentă ca monstre pentru cârmă.

Guvernul austriac și rutenii.

Ziarele Vieneze anunță o interesantă decizie a curții de casație. În orașul Vișnița din Bucovina s'a înființat nu de mult un gimnaziu rutean. În momentul înființării, consiliul comunal al orașului era demisionat și un comisar al guvernului ținea locul de primar.

Acest comisar a promis atunci o subvenție pentru noul gimnaziu. Populația orașului, compusă în mare majoritate din evrei și în a doua linie din germani, (ruteni nu există aproape de loc în Vișnița) era contra gimnaziului rutean, căci ar fi vrut unul german. De aceea populația a protestat contra deciziunii comisarului guvernului și a mers până acolo să facă proces la >contencios<. Procesul a ajuns până la curtea de casație, care a decis că un comisar al guvernului n'are dreptul să ia deciziuni importante, cari angajează orașul pentru viitor, și că prin urmare,

e deosebire între un primar ales și un comisar numit provizoriu.

Ziarele vieneze discută faptul, pentru că această hotărîre a curții de Casație este o jurisprudență care va avea valoare pentru tot imperiul.

Dar pentru noi conflictul dintre populația evreo-germană din Vișnița și comisarul guvernului are o altă importanță. Vedem că populația orașului pretinde un gimnaziu german; guvernul însă face unul rutean și comisarul lui îi promite chiar subvenții, în contra voinței cetățenilor.

Iată cum îngrijește guvernul austriac de ruteni! Am vrea să vedem la noi, ca populația unui oraș să ceară un gimnaziu unguresc, și guvernul să-i dea cu forța unul românesc! Pentru un fericit cetățean al statului maghiar asta pare o așa enormitate în cât nici nu merită să te gândești la ea. De altfel nici în Austria procedeeul de care vorbim nu i prea general. Cu românii guvernul nu se poartă așa de bine. Dar de cei 30 deputați ruteni are nevoie și cum în Galiția nu le poate satisface, în Bucovina, de astă dată pe spinarea evreo-germanilor — cari dintr'o politică greșită cer școli germane, în loc să caute să învețe limba poporului în mijlocul căruia trăiesc — dar de cele mai multe ori pe spinarea românilor. Ori cum însă, faptul e interesant și merită să fie cunoscut.

Ghestia cretană.

Incurcăturile în chestia Cretană urmează înaintea și nizuințele de împăcare ale puterilor se pierd înzadar. Locuitorii insulei, cea mai mare parte greci nutresc deja de multă vreme nădejdea unei alipiri la Grecia și au așteptat numai momentul retragerii trupelor internaționale din insulă, pentru ca să se facă stăpâni pe situație. De fapt insula aparține Turciei, dar numai de formă e suzeranitatea ei, căci îndată după golirea insulei a fost călcată în picioare, prin arborarea drapelului grecesc și lăsarea trupelor din insulă sub comanda ofițerilor trimiși de Grecia. Apucăturile și manoperile grecești încercau să se ascundă sub protectoratul marilor puteri, pe cuvânt că Grecia nu e interesată în Creta, în schimb însă lucrează prin toate mijloacele posibile pentru a pune Turciei bețe în roate, prin agitări între indigenii insulei și comploturile din Mace-

— Și astfel, gândindu-te la... mine, ai uitat de povestea smaraldului albastru.

— Nu, nu am uitat-o; ba chiar îți vor fi recunoscător, dacă ai vrea să mi-o spui.

— Bucurosi! Dar mai întâiu, nu vrei o țigaretă? Mi-se pare că astfel convorbirea este mai plăcută. Aoi, fumul, mirosul țigaretelor, în sfârșit totul contribuie să dea o mai mare forță misterului; crezi?...

Dânsul surise și plecă capul, pe când cu degetele ei subțiri, contesa îi întindea o țigaretă, cu un aier ștregăresc.

Doctorul o aprinse, trase decâte-va ori și așteptă.

Dispariția smaraldului.

— Știi, începui Savina, că răposatul meu soț, în primele zile ale logodnei noastre, îmi dăruise un inel splendid, cu o piatră prețioasă minunată și curioasă, care prețuia foarte mult. Iera un fel de smarald, un verde în întregime, dar tăiat de vine mari albastre. Contele îl cumpărase dela un miner din America, unde se dusesse pentru câteva luni, pentru afacerile ce avea acolo cu acționarii societății *Gold Alaska Company*.

După doi ani, smaraldul a dispărut într'un chip ciudat.

Într'o noapte — a treia după ce venisem în această vilă — contele trebui să plece în grabă, chemat la Roma de o telegramă. Eu rămăsesei singură; nu aveam cu mine decât un servitor și

vechea mea camerieră, persoane de încredere, cari au văzut pe conte copil și crescând sub ochii lor.

Pela patru de dimineață — îmi aduc aminte ca și cum ar fi fost ieri — mă deșteptai tresărind, în șgomotul de vase ce se sparg și de argintărie aruncată pe jos. Sunai clopoțelul electric, dar nimeni nu-mi răspunse. Strigai servitorul; nimic. Într'o stare sufletească ce îți o poți ușor închipui, mă coborîi din pat și alergai la fereastră. Luna lumina aleia.

— Emilio!... strigai eu plină de spaimă, Emilio!...

În clipa aceea, o umbră sări de pe fereastra de sub a mea și alergă pe aleie. Îndată răsună un foc de armă. Umbra păru că se clatină; alergă mai departe împletindu-se, oprindu-se din când în când... apoi pieri.

Atunci, mă hotărîi: vream să știu ce-a fost, și plină de spaimă, îmi aruncaii un șal pe umeri și ieșii în vestibul, strigând din toate puterile pe servitorii.

Veni Emilio. În mâna dreaptă ținea un revolver, în stânga o cutie.

— Emilio! — îi strigai eu cu glasul plin de frică.

— Un hoț, doamnă contesă.

— Ce ai în mână?

— Bijuteriile d-voastră. Priviți!...

Și mi dete cutia de lac, căptușită cu mătășă

Boalele secrete!

surgerea, arderea, atât la bărbați cât și la femei, după cum o dovedesc scrisorile de recunoștință se vindecă foarte repede prin medicamentul „Gonotol”. Acest medicament se dea. Prețul unei sticlie 6 cor. comanda de 3 sticlie cu 12 cor. se expediază franco. Se capătă pe lângă cea mai mare discrețiune dela **Farmacia Salvator** în Roma nr. 1 (Slavonia).

donia, urzite pe socoteala noului regim turc. Grecii căpătaseră chef de anexiune și trăgeau nădejde că fără nici o pagubă materială vor putea alipi insula sub protectoratul marilor puteri ale Europei, cari în atâtea rânduri și-au arătat bunăvoința față de ei. Manoperile lor însă au provocat intervenția categorică a puterilor, iar Turcia a pus piciorul în prag, trimițând o notă Greciei, în care se pune în evidență, că dacă declarațiile ce așteaptă Turcia nu vor fi suficiente, își vor reclama ambasadorul, ceea ce e identic cu declararea războiului. La aceasta nu se așteptase însă Grecia care credea că fără agravarea situației ei față de Turcia — încurcând numai lucrurile — va putea trage un folos.

Căci nici pe departe nu se poate asemăna puterea armată a Greciei cu cea a turcilor nici ca număr nici ca forță, deoarece singur corpul de armată dela Salonic ar fi de ajuns pentru disciplinarea grecilor. Când însă cele două corpuri de armată ale Turciei erau gata să năvălească în Tesalia, Grecia a făurit în grabă un răspuns la adresa Turciei în care îndrumă Turcia să se adreseze puterilor, referitor la pretențiile sale în insulă și lasă să se întrevadă nizuințele ei de pace. Marile puteri europene însă pierzându și răbdarea și nemai având încredere în făgăduielile vacilante ale grecilor, au îndepărtat cu forța drapelul turcesc din insulă și au îndatorat guvernul cretan să se oblige în scris că nu va mai permite arborarea lor, și va păzi cu jandarmi liniștea în jurul edificiilor publice de unde ele au fost îndepărtate, prevenind disordinile de felul celor de până aci.

Faptul că însuși Grecia, care ceruse ca în chestia conflictului cretan să comunice, ca Turcia prin puterile proteguitoare, s'a adresat Turciei direct, este mult comentat.

Nota puterilor — transmisă Turciei — deși până acum s'a ținut în taină, totuși se spune că ar fi făcut impresie defavorabilă asupra porții. Adresa Greciei e desaprobată de comitetul tînărilor turci, adunarea miniștrilor însă a aflat-o satisfăcătoare. Încât privește chestia drapelului și asigurarea păcii în insulă, dispozițiunile Greciei sunt salutare.

Din Străinătate.

Regele Bulgarilor. Constantinopol. În urma sfaturilor date de către Anglia și Rusia Poarta a consimțit să recunoască lui Ferdinand I, titlul de rege al bulgarilor. Cabinetele din Londra și Petersburg au

dat Turciei asigurări formale, că domnitorul Bulgariei nu va invoca acest titlu spre a revindeca drepturi de suveranitate asupra bulgarilor din Macedonia.

Greva se va termina în curând. „Vossische Zeitung“ află din Stockholm că greva se va termina Marți, căci din ajutoarele primite nu se mai pot întreține.

Mai mulți muncitori strigau: Nu mai putem flămânzi, voim să lucrăm și să mâncăm.

Concursul de aviațiune dela Reims. În prezența alor 20 mii de spectatori, aviatorii sosiți pentru concursul de aviațiune au făcut Vineri seara mai multe ascensiuni de încercare. Cu toate că vântul bătea cu putere, contele Lambert și Lefevre totuși au putut face câteva sboruri foarte reușite. Lefevre a plutit ca o pasăre timp de 20 minute deasupra publicului. Farman, Sommer și Cokburne au făcut de asemenea mai multe încercări.

O convorbire cu Flammarion.

Un redactor al ziarului „Corriere della Sera“ din Milan publică în unul din ultimele numere ale aceluia ziar, o convorbire pe care a avut-o cu Flammarion cunoscutul astronom, la observatorul acestuia dela Juvisy.

Flammarion tocmai consulta în vasta lui bibliotecă niște scrieri vechi latinești asupra cometelor.

Prima întrebare a ziaristului fu următoarea:

— Ași voi să cunosc părerea d-voastră asupra planetei Marte, în legătură cu ultimele observațiuni și documente fotografice ale astronomului american Lowell.

— Dacă voim să vorbim în adevăr științificește, a răspuns Flammarion surzând, apoi deocamdată nu putem să afirmăm cu siguranță, că planeta Marte este locuită.

— Cum se explică controversele născute din observațiunile făcute?

— Observarea planetei Marte este foarte grea. Chiar la cea mai mare apropiere de pământ, planeta Marte tot se află la 56 milioane kilometri depărtare. Pentru a observa bine această planetă, trebuie ca condițiunile noastre atmosferice să fie excelente. Pe Marte însă atmosfera este totdeauna senină.

Deosebirile de culoare de pe discul lui Marte sunt foarte delicatese, de cele mai multe ori con-

fuze și numai un astronom obișnuit mult cu asemenea observațiuni poate să vadă ceva.

Tocmai din această cauză a fost pusă la îndoială existența canalelor, deși ele au fost descoperite încă din 1877 de către Schiaparelli. Astronomi excelenți, buni observatori și tot nu reușiseră să vadă canalele în chestiune.

Nu e vorbă, e și greu să vezi canalele, cu o lunetă ce mărește de 1500 ori, vezi planeta Marte așa cum ai vedea o portocală de opt centimetri diametru, văzută dela o distanță de un metru, printr'un geam puțin aburit.

— Care poate fi originea canalelor?

— Aceasta este întrebarea ce ne-o punem cu toții, de când s'au descoperit. Ce sunt? Poate văi colosale, despicături enorme, sau poate opera unor ființe inteligente — Marte, cosmologiceste e o planetă mult mai bătrână decât pământul nostru și dacă are locuitori, apoi aceștia trebuie să fie mult mai inteligenți, mult mai civilizați decât pământeni.

— Ce credeți despre proiectul lui Pickering de a comunica cu Martienii cu ajutorul unui imens reflector electric?

— Ideia unei comunicări cu planeta Marte e veche. Nu ar fi rău să fie pusă la încercare, dar ar trebui ca Martienii să fie în stare să vadă semnalele și să poată să ne răspundă.

Deocamdată asemenea lucruri sunt visuri, e nevoie să studiem, se adunăm un număr cât mai mare de observațiuni. Zilele acestea a apărut al doilea volum al meu asupra planetei Marte și acum lucrez la al treilea.

Flammarion a declarat apoi că mai lucrează și la un al doilea volum al scrierei „Contemplări științifice“.

Cătră cetitori!

Adresăm un nou apel abonaților, cetitorilor și amicilor noștri, și îi rugăm cu toată insistența să binevoiască a-și reînnoi abonamentele, a-și achița restanțele și a îndemna și pe alții să aboneze.

Sunt atât de mari sacrificiile împreunate cu necesitățile unui organ de publicitate zilnic, încât e imposibil a le face față cu un stoc de abonați rău plătitori ori neglijenți.

Abonament nou deschidem:

pe un an	24 cor.
» 1/2 »	12 »
» 1/4 »	6 »

albastră, în care lumina lunei făcea să lucească aurul și pietrele prețioase.

Cu mâinile tremurând, răscolii bijuteriile, dintre cari multe, împreună cu *Smaraldul albastru* pieriseră.

Rămăsei zăpăcită. Glasul lui Emilio mă reamuse la realitate.

— Voiți să leșim, doamnă contesă? Cine știe dacă hoțul nu a lăsat să-i cadă prada... L'am nemerit... ați văzut?

Eșirăm. Pe prundișul mărunț al aleiei, Emilio se plecă.

— Vedeți, doamnă, zise ridicându-se, și-mi dete un pieptine de bagă, împresurat de diamante.

Merserăm mai departe până la un loc unde ramuriile pomilor erau mai rari și pe aleia luminată de lună, văzurăm pete de sânge cari pe măsură ce mergeau se făceau mai dese.

— Ar fi mai bine să ne întoarcem, zise Emilio. Peste câteva ceasuri o să se facă ziuă, și-l vom găsi căci, cu glonțul în corp, nu poate să se fi depărtat prea mult... afară dacă n'o avea șapte suflute.

Așa și făcurăm.

Legenda unei peșteri.

— A doua zi, — urmă doamna Savina — cercetarăm cu băgare de seamă, împreună cu

autoritățile din sat, cărora raportasem cazul.

Hoțul ajunsese până aici, în locul în care ne aflăm acuma noi. Părăsindu-l puterile, de sigur că s'a răzimat de masa aceasta, căci se vedea urma unei mâini însângerate, pe urmă a scoborit scara din stâncă și s'a urcat în barca mea, pe care au găsit-o a doua zi aproape de Cisano, plină de sânge.

— Și hoțul... ce s'a făcut? întrebă doctorul, doritor să cunoască această curioasă întâmplare a contesei.

— Nu s'a mai găsit. De sigur că nu era de fel de prin părțile acestea, pentru că prin împrejurimi nu s'a vorbit de dispariția cuiva. Și pe urmă, pescarii aceștia sunt așa de buni și cinștiți!... Dar știți până unde s'au găsit urmele de sânge?

Și acum Arienti se uita la dânsa nerăbdător, contesa urmă cu liniște:

— Până la poalele muntelui Rocca, pe stâncile »Gora«. Acolo s'a găsit o pată mare de sânge închegat, semn că hoțul stătuse în locul acela mai mult timp, poate sfârșit de puteri.

— Și n'ați cercetat mai departe?

— Da, chiar și în văgăuna stâncei Gora, în care apele se prăbușesc ca într'o gură de iad și care se zice că ajunge până la Mincio, dincolo de Peschiera. De altfel, de ce am fi mai

căutat? *Smaraldul*, sau pierdut în fugă sau aruncat în apă, tot nu s'ar fi mai găsit.

— Este adevărat... și totuși foarte ciudat!... Și văgăuna aceea?...?

— O, nu este ceva de mirare, căci se văd astfel de văgăuni la toate lacurile și fiecare are câte o legendă curioasă.

— Supranaturală, nu?... întrebă repede doctorul.

— Sunt legende populare, legende de umbre și de spirite!... Se zice că în văgăună sunt spiritele tuturor morților cari au comis fapte rele... Se mai zice că un călugăr tînăr, din schitul de pe Rocca — un schit vechi, unde sunt călugări cari s'a plictisit de viață — din cauza unei întâmplări de amor, ar fi fost condamnat să trăiască vecinic printre umbrele dela »Gota«. Și știți cum a murit? Aruncându-se în apă, după o convorbire în timpul nopții.

— O moarte tragică, într'adevăr, și deamnă de un amoretat.

— În nopțile de furtună, când vântul *Sover* urlă iar Bernaco se frământă în valuri ca marea, când clopotul dela Rocca chiamă pe pescarii de sardele pierduți pe valuri, bătrânii din sat, spun copiilor înfricoșăți: »Auziți călugărul cum trage clopotul«. Se mai zice că de sub »gora« câteodată se aud sunete de corn și de clopote. Toate povești, cărora nu li-se dă nici un crezământ...

Dacă a-ți încercat toate!

și tot nu v'au trecut durerile reumatice cerești o sticlă de

SPIRIT DE GHIATA

care face să înceteze imediat orice durere de cap, de dinți, provenite din răceală, ca d. e. Se folosește cu rezultat bun. În contra RUTURAYULUI singurul remediu.

Prețul unei sticle 60 fiteri, o sticlă mare 1 cor. 20 fl., 3 sticle mari sau 6 sticle mici se trimite porto franco.

Cantități mai mici nu se trimite prin postă.

Se găsește și se poate comanda la
Szémann Agoston,
farmacist,

Hatvan, Főter nr. 126.
Se expediază zilnic în toate părțile țării.

Pentru lunile de vară, abonații noștri își pot schimba adresele, ziarul li-se va trimite unde vor, dacă ni-se aduce aceasta de cu vreme la cunoștință.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 23 August n. 1909.

— **Manifestații contra imnului »Gotteshalte«.** Vineri, în decursul serviciului divin din biserica Matia din Buda, un grup de universitari s'a amestecat în mulțimea dinaintea bisericii. Când a răsunat salva de puști și capela militară a intonat imnul regal, vlăstarele națiunii alcătuitoare de stat, au început să manifesteze, cântând „Kossuth nota”. Cu paza ordinii erau argajați o ceată de agenți și poliști travestiți, cari n'au luat în seamă manifestațiile tinerilor curuți. Dar când serviciul divin s'a isprăvit și capela a intonat pentru a doua oară imnul împărațesc, vitejii turmentați de patriotism au început să facă scandal și să strige: „Jos călăii, jos austriacii, vagabonzii și mișei”. La aceasta agentul secret *Benicky* cu ajutorul câtorva poliști a deținut 15 inși dintre manifestanți și i-a dus la secție să le stoarcă puțin fumul de patrioți. Adică vorba vine: Corb la corb nu scoate ochii. Manifestanților li-s'a dat drumul în curând.

— **Zaharie Bârsan în Lipova.** Distinșii artiști ai teatrului național din București, d-nul și d-na Zaharie Bârsan, au dat Duminecă seara, în sala hotelului »Archiducele Iosif« din Lipova, o reprezentație teatrală, cu următorul program: *Femeia*, comedie într'un act de * * *, *Carmen Saeculare*, minunatul poem al d-lor Anghel și Iosif și *Liniștea casei*, comedie într'un act de Courteline. Un public număros din Lipova, Radna și împrejurime, a aplaudat cu căldură jocul admirabil al mult apreciaților noștri artiști. După reprezentație d-nul și d-na Bârsan au fost obiectul unor generale manifestații de simpatie ale intelectualilor din localitate.

— **In chestia congresului studențesc.** Ni-se trimite: Se aduce la cunoștința tuturor studenților români din țară și străinătate, cari se adresează încă în chestiunea congresului studențesc ce se va ține la Iași, dlui M. R. Șirianul, că d-sa s'a retras cu începere dela 5 August din comitetul organizator al congresului, dându-și demisia din calitatea de delegat al comitetului din București.

— **Penibil incident austro-italian.** Un incident penibil s'a întâmplat Mercuri într'un mare hotel din Ragaz, cu ocazia aniversării nașterii împăratului Francisc Iosif. Contesa italiană Tereza de Melze din Milano a rupt steagul austriac, ce se afla în sala de banchet și l-a înlocuit cu un steag italian de hârtie.

Purtarea contesei a produs o vie indignare nu numai printre oaspeți, ci și printre locuitorii din Ragaz. Contesa a trebuit să părăsească imediat hotelul, împreună cu persoanele cari se aflau în societatea ei.

Consulatul austriac a deschis o anchetă,

— **Cursurile de vară din Jena au fost cercetate în anul acesta de 658 inși (față de 637 din anul trecut).** Numărul participanților români a fost mai mare ca ori-când până acum. Au luat parte în anul acesta următorii români: N. G. Longinescu, directorul școlii normale din Galați, G. Anonescu, docent la universitatea din București, A. Stănescu, Galați, custode la biblioteca din București, domnișoara Veturia Micolau din București, Dr. Petru Pipoș și Victor Stanciu, profesori la seminarul din Arad, Atanasie Popovici, student din Serbia și O. Ghibu din Sălăște.

— **Cetățean de onoare.** Deputatul *Simionovici* a primit următoarea telegramă din Horodnicul-de-sus: „Am deosebita onoare a Vă aduce la cunoștință, că în ședința de ieri a consiliului comunal Ați fost numit membru onorabil al comunei Horodnicul-de-sus. Cu tot respectul, Andrei Bădiliță, primar.

— **»Rușii din Carpați«.** Știri din Petersburg anunță: Uniunea panslavă din Moscva *Slavia*, a organizat două noi secțiuni ale sale, în scopul unei efective acțiuni de salvare ce vor avea să desfășoare pentru »Rușii din Carpați«: rutenii din Galiția și slovacii din Ungaria. Noile secțiuni se numesc »Secțiunea de ajutorare a slovacilor din Ungaria« și »Secțiunea de ajutorare a rușilor din Carpați«. Președinți ai secțiunilor au fost aleși *Aristov*, cunoscutul propagandist panslav și cehul *Kabicek*. Cu prilejul inaugurării secțiunilor *Aristov* a vorbit despre însemnă-

tatea elementului slav din Carpați, arătând mijloacele prin cari rutenii s'ar putea contopi în poporul rusesc. *Kabicek* a vorbit despre slovacii, cari sunt puntea de trecere între slavii dela răsărit și cei dela sud. Ocupându-se de situația slovacilor în Ungaria, oratorul a zugrăvit în culori adevărate atât soarta lor tristă cât și în general pe cea a naționalităților din Ungaria. Secțiunile au luat apoi cu însuflețire hotărârea de-a porni cu toate mijloacele acțiunea de mântuire, de care au multă nevoie atât rutenii cât și slovacii din Carpați.

— **La sfințirea steagului din Ciacova.** Pri-mim la redacție o stăpătură în care »Reuniunea Rumana de cantari din Ciacova ne invita la festivitățile sfințirii steagului sau« și așa urmează înainte mulțime de scremături turnate de tipografia jidovească a lui Gradl, din Ciacova, pe când pe cealaltă parte a invitației un text sinonim, redactat într'o ungurească perfectă.

Nu ne miră redactarea canibalică a textului românesc, ci mentalitatea dubioasă a Ciacovenilor cari fac invitațiile, la sfințirea steagului lor, pe ungurește. Ce va fi însămnând ignoranța aceasta, și cam în ce fel am putea o califica atunci când au obrăznicia să-o trimită și unui organ de publicitate românesc.

Și nu vă e rușine!

— **Când sosește Zeppelin la Berlin.** Zeppelin III la 27 August pleacă din Friedrichshafen. Zeppelin va conduce balonul dela Bitterfeld.

În 28 August va pleca dela Bitterfeld și va sosi la Berlin la orele 5 pe câmpul Tegel, unde va debarca. Pe câmpul acesta îl va aștepta împăratul Wilhelm, împărăteasa și întreaga curte.

— **Dr. Augustin Mircea anunță că și-a deschis cancelaria advocațială în Șimleu.**

— **Indreptări.** În articolele »Păreri cu privire la o nouă fundamentare a învățământului nostru primar« s'au străcurat o samă de greșeli cari tulbură alocurea cu totul înțelesul. Cele mai supărătoare din acele greșeli se îndreaptă prin rindurile următoare:

Nr. 155, pg. 2, col. 3, rîndul 13 în loc de *unește citește înnoiește*; în rîndul 3 de jos în sus, în loc de *cură cit. casă*; id. pg. 3 col. 1. r. 46 în loc de *aici cit. acum*. Nr. 156, p. 2, col. 2. r. 6 în loc de *condută cit. conștiință*; id. r. 13 în loc de *evaluatează cit. evoluează*; id. pg. 3. r. 31 în loc de *indicată cit. studiată*. Nr. 157, pg. 3, r. 4 în loc de *monsens citește nonsens*; id. r. 29 în loc de *dacă cit. că*. Nr. 160 pg. 3, r. 41

Cine știe, poate că pe hoțul meu l'or fi oprit acolo spiritele din »gora« cum zic pescarii cei bătrâni.

— D-la, contesă, mă uimești!... Imi vorbești așa de liniștit de aceste lucruri, ca de un ucru de nimic... și nu te gândești că înaintea d-tale sunt eu, un mare curios...

— Așa că?... zise contesa trăgând ultimul fum și aruncând țigara în lac.

— Așa că, eu am de gând să explorez misterele acelei »gora«.

— Ah! nu merită! Nu are nici un interes, nici măcar zoologic.

— Nu trebuia să mă aștepti, contesă.

— Ce copil ești! zise contesa rîzînd.

— Azi chiar, voi cerceta acel loc misterios al încântătorului Benace. Mă vei însoți și d-ta?

— Eu?... O nu, nu! Îți mulțumesc.

— Cel puțin până la stânci. Voi conduce eu barca.

— Primesc, dar numai până la stânci. Vom petrece o oră frumoasă. Dar în ceia ce privește curiozitatea, d-ta, doctore, ești mai rău decât o femeie.

Și dete un hohot vesel de rîs, care-i roși fața ei dragălaşe.

In văgăună.

După cum se învoiseră, contesa Savina și doctorul se coborîră în negura văgăunei. În curând găsi o potecuță acoperită cu nisip moale lângă care curgea un pîrîiaș, cu un murmur neîntre-rup.

Lumina scădea din ce în ce, dând un aspect curios peșterii care se strîmta din ce în ce. În curând, doctorul fu silit să se îndoiască, și înaintă cu curaj, ca *Siegfried* din legenda germană. Dar pe măsură ce înainta, în inimă îi mureau toate speranțele și toate planurile îndrăznețe. Se părea că cu întunericul, sufletul lui se topea din ce în ce: nu mai era senin și în inimă simți ceva ca frica, produs de misterul și de gândurile sale pline de idei supranaturale.

În clipa aceea se căi de ceace făcuse, se simțea ca un copil și pa'că îi creștea tot mai mult în inimă, iar la gât părea că simte un cerc de oțel ce-l strîngea tare iar când aripa catifelată a unui lilac îi atinse fața, doctorul tresări și dete un țipăt de spaimă.

Dar se îmbărbătă numai decât. Se gândi la Savina, i-se părea că o aude, așa frumoasă și senină și atunci, orice urmă de frică îi pieri.

Se scobori încet, încet, pe nisipul moale, și aproape legănându-se pătrunse în umbra deasă, cu gândul mereu la ea, cu inima plină de amintirea ei, murmurând numele ei dulce, vorbindu-i ca un copil la prima sa dragoste.

Răse atunci și răsul său tânăr, muri în abis fără ecou.

În curând, nu mai putu merge: întunericul se făcuse. Îi păru rău, că nu luase cu el o torță, dar pe urmă se gândi că s'ar pu'ea folosi de lampa electrică ce purta în totdeauna în buzunar.

O scoase din buzunar și apăsă butonul. Lumina se împrăstie albă, și stâncile dinprejur se aprinseră de-o lumină albă. Părăul nu se mai vedea, înghițit de vre-o adâncime a văgăunei, a cărei peșteră în care se afla doctorul acum trebuie să fi fost o parte în care nimeni nu mai intrase.

Arienti merse mai departe și ajunse într'un loc în care peștera se lărgea, făcându-se destul de vastă. Acolo, într'o amestecătură bizară pe care nu o poate da decât fenomenele plutonice, se vedeau pietre mari negre, altele lustruite, altele neregulate, puse în chipurile cele mai curioase, așa că aveau aierul de corpuri omenești,

Crema de vioarele „Ideal“ este mîrgăritarul cremelor. Feței îi dă co'oare nespuse de albă; cel mai excelent mijloc pentru conservarea feței contra *sbîrciturilor, pistruilor și sgrăbunțelor*. Efect neîntre-cut, grabnic și surprinzător. Prețul unei țegle expediată francată, dacă suma se trimite anticipativ, 1 cor. 10 fil.

Regulator pentru păr, care îi redă părului culoarea originală; prețul unei sticle cu modul de întrebuintare 2 cor. — — — **Mijloc pentru văpsirea părului,** care după o mică folosire negrește foarte frumos părul. Prețul unei sticle cu modul de întrebuintare 6 cor. — — — **Blondine** care dă părului culoarea foarte frumoasă blondă. Prețul unei sticle cu modul de întrebuintare 2 cor. — — —

Se pot comanda dela: **MOLDT BÉLA** farmacist, laborator cosmetic

GYERTYÁMOS (Temes m.)

În loc de *școalele Academiei* cit. *Analele Academiei*; id. rândul 54 în loc de *mine* cit. *ruine*. Nr. 161, pg. 2, r. 2. În loc de *continuarea* cit. *constituirea*; id. r. 22, în loc de *dacă* cit. *deci*; id. r. 2, de jos în sus în loc de *istoria* cit. *istorice*; id. pg. 3, col. 1, r. 21 în loc de *Erzielung* cit. *Erziehung*. Nr. 162, pg. 3, col. 1, r. 1 în loc de *v'am* cit. *n'am*; id. r. 5 în loc de *spuie* cit. *faptul*; id. r. 13 în loc de *că* cit. *ce*; id. col. 3, r. 15 în loc de *apărare* cit. *apăsare*, id. r. 23 în loc de *uniuni* cit. *minuni*; id. pg. 4, col. 1, r. 16 în loc de *Lumină din lumină* cit. *Lumină lină*; id. col. 2, r. 6 în loc de *imparte* cit. *importă*; id. col. 3, r. 21, în loc de *Schleiermacher* cit. *Schleienmacher*. Nr. 163, pg. 3, col. 2, r. 22 de jos în sus, în loc de *dacă* cit. *deci*. Nr. 164 pg. 2, col. 3 r. 30 în loc de *mâine* cit. *mâna*; id. pg. 3, col. 1, r. 11 în loc de *pentru* cit. *pentru ce*; id. rândul 11 de jos în sus, în loc de *nevoi* cit. *nervi*; id. col. 2, rândul 2 de jos în sus în loc de *urme* cit. *aramă*. Nr. 166, pg. 2, col. 3, r. 29 în loc de *adecă* cit. *adesea*; id. r. 5 de jos în sus, în loc de *om* cit. *aur*; id. pg. 3 col. 2 r. 5 în loc de *ridicate* cit. *ridicole*, id. r. 10 în loc de *dela noi* cit. *de ai mei*. Nr. 167 pg. 3 r. 26 în loc de *reuniuni* cit. *ramuri*; id. pg. 4 r. 12 în loc de *notițe* cit. *rotițe*.

— **Aeroplanul pentru toți.** Progresele extraordinare ale aviației au inspirat ingeniositatea fabricanților de jucării. Corespondentul nostru din Paris ne descrie o scenă de pe piața Concordiei:

»Inventatorul unui mic monoplan și-a așezat eri aparatul în piața Concordiei și făcu experiențe cu el, în ochii tuturor. Monoplanul, ușor și elegant, se ridică la o înălțime de zece metri și sbura dela statua Straburgului până la cea a orașului Nantes. O grămadă de oameni se adunaseră împrejurul său, urmărind cu mare interes experiențele inventatorului. Am mai văzut și altă creațiune, în genul acesta. Aeroplanul, numit »pasărea diabolică«, imită admirabil zborul pasărilor. El e asvârlit cu baghetele cari se întrebunțează la jocul »diabolo«. Se înalță la cincisprezece metri, plutește aproape o sută cincizeci de metri și are proprietatea să recadă tot plutind. Din el, se poate face un joc pentru două persoane, ca și pentru »diabolo«. Aparatul e trimis dela unul la celalalt, în hazul copiilor cari bat din palme...«

— **Dispensă archierească pentru botezarea unui copil prin ovrei.** Un ziar local povestește că o țigancă a dat alaltăieri naștere unui purdel în temnița din Arad. O ovreică din Arad cu numele Schwarz Jolan s'a oferit de nașă a purdelului, fiind la ovrei superstiția că e noroc în boteza faraoni mititei afacerea s'a lovit însă ee oarecari dificultăți pe cari le-a făcut părintele Bodea care a declarat că legile bisericesti nu

îngăduie ca nașii să fie ovrei. Ovreica însă nu s'a lăsat. S'a dus la P. S. Sa Episcopul Ioan I. Papp, a cerut dispensație. Ziarul unguresc spune că P. S. Sa Episcopul i-a dat-o acum ovreica își aștepta norocul pe urma micului faraon botezat cu dispensă.

— **Unde începe virtutea femeii?** Un avocat parisiian, Gheorghe Esperonnier, murind, a lăsat Academiei franceze o sumă de 150.000 lei, al cărei venit să servească la recompensa virtuții femeiești.

Toate bune. Incontestabil, sunt femeii virtuozitate. Dar legatarul cere ca această femeie să nu aibă o vârstă mai mare de 35 ani și să fi știut în mijlocul pericolelor vieții să-și păstreze demnitatea și reputația, și chiar dacă n'ar fi fost absolut ireproșabilă, să fi fost în stare să fi preferat munca, unei existente ușurate. Se poate întâmpla să fie și femeii de acestea, dar tot legatarul mai pune condiția ca această femeie să nu fi fost disgrățiată din natură, așa ca să fi avut un adevărat merit să reziste tentației.

Ce a făcut Academia? A surlat și a refuzat. Motivele le arată Thureau Dangian, secretarul perpetuu al Academiei, interviewat de un ziar parisiian:

»Nu intră în atribuțiile noastre să prețuim unde începe și unde sfârșește virtutea femeilor. Și apoi era o porțiță deschisă pentru niște principii cari nu ar putea să aibă trecere sub Căpșul. Căci în definitiv ni se cerea să încununăm pe »femeia greșelii unice«. Și e destul de delicat.

În ce încurcătură ne-am fi găsit? Ar fi trebuit să judecăm cu gravitate, în sedință, dacă candidatele nu sunt absolut disgrățiate de natură. La acest soi de arbitragiu, Academia ar fi riscat să se înșele. S'ar fi văzut expusă să făptuiască o nedreptate, fie împotriva meritului, fie împotriva frumuseții. Și ar fi fost rău și într'un caz și în altul.

Totuși am deliberat mult. Nu se refuză cu atâta ușurință o sumă de bani care îți îngăduie să răspândești puțină fericire în lume. A trebuit să ne resemnăm și să nu primim și să declinăm însărcinarea de a alege printre femeile tinere, de mai puțin de 35 ani, și în destul de frumoase, pe acele cari ni-s'ar fi părut mai pline de merit, cu toate că n'ar fi fost absolut ireproșabile.

Cine poate spune că rău a făcut Academia?

— **Nasul unui miliardar.** Un ziar american face o superbă descripție a nasului lui Pierpont Morgan, celebrul miliardar.

»Pe obrazul său pecetluit cu energie de corsar, e plantată o ridicătură monumentală, care constituie cea

mai mare caracteristică a stăpînului său și-i face zile amare. Mărimea, forma și mai ales culoarea acestui nas sînt fără păreche: inchipuiți-vă o fragă uriașă de culoarea purporei!«

D. Pierpont Morgan a făcut tot ce i-a stat în putere ca să corijeze acest nas, dar i-a fost peste putință. Chirurgia estetică a desarmat în fața acestei probleme și miliardarul american a bătut în van la multe porți. Totuși, nu se descurajează. Făcînd apel la toți savanții celor două lumi, el a promis zilele trecute un milion de franci aceluia care-i va face un nas prezentabil.

Avis amatorilor!...

— **Tot felul de chipiuri militare și de alte uniforme, apoi ciacăi și calpace din materia cea mai bună și în prețuri ieftine.** Fabricate proprii. *Weber Pál*, măiestru specialist pentru confecționarea chipiurilor. Cașovia (Kassa) F6 utca.

Economie.

Creșterea unei păture de funcționari.

În vară ajunsese din nou pe tapet chestia cursurilor de vară pentru funcționarii de bancă.

E frumos că se pledează cu stăruință asupra unei chestiuni atât de importante, ca ridicarea nivelului intelectual al funcționarilor de bancă. Dar e și mai frumos șirul de ani, de când se tot bate apa în pipă, — referitor la chestia aceasta, — fără a fi putut ajunge nici cel puțin cu un singur pas înainte!

În anul 27 dela 4 Iulie a. c. al »R.v. Ec.« se expune și motivează pe scurt necesitatea unui astfel de curs, inzistându-se asupra înflințării lui.

Să mi se dea voie, a mi expune și eu la acest loc părerea în chestiunea aceasta.

Cu cât conducătorii intelectuali și tehnici ai oricărei societăți dispun de un grad cât mai înalt de cultură în general și cunoștințe vaste în ramul lor de afaceri în special, cu atât e și calea spre progres mai scurtă și mai netedă, iar rezultatele morale și materiale mai îmbelșugate.

Energia de dezvoltare a unui popor constă și depinde de gradul, respective de forța intelectuală a conducătorilor lui, precum și de influința personală ce o au asupra masselor.

E indiscutabil, că un specialist versat rezolvă aceeași afacere cu mult mai repede, mai ușor și cu mai puțină jertfă, din toate punctele de vedere, decât un laic care are șapte feluri de ocupațiuni.

sau de brațe și de picioare, în pozițiuni cari mai de cari mai ciudate și mai înfricoșătoare.

Lumina lămpii se reflecta peste pietre, făcînd jocuri stranii de lumină și de umbră. Doctorul se opri și se uită în jurul său nehotărît; pe urmă cu multă voință, porni iar. Ajunse în mijlocul pietrilor și stîncilor, uitându-se la dreapta și la stînga, căutînd peretele peșterii, în care fără îndoială că trebuia să fie o ieșire. Lumina albă a lămpii, îi îndrepta pașii.

Deodată se opri, cuprins de o senzație de frică: i-se păru că în umbră, nu departe de locul unde se afla el, vede o strălucire ciudată, ca o flăcără mică ce se aprindea și se stingea.

Se uită bine, dar nu văzu nimic altceva. Totuși nu se mișcă. Copleșit de sentimentul acela de frică, simți cum i-se topește orice urmă de curaj. În minte îi trecură mii de gânduri spaimentătoare, cari îi strîngeau inima cu inele de foc; chiar și dulcea licoană a Savinei peri și nu văzu dinaintea ochilor decât umbre ce-i păreau strigoi.

Se simți slab, fără putere, mai rău decât un copil. Buzele îi învinețiră, inima par'că i-se oprise și simți un fior prin tot corpul, pe când o mână nevăzută i se părea că l apucase de gât și-i îneca respiraerea.

Câteva clipe, cari lui Arienti i-se părură ani, trecură în chinurile acelea, după cari, doctorul, învingînd oare cum teama ce-l cuprinsese făcu un pas înainte și cu mâna tremurîndă, ridică lampa electrică.

Atunci văzu ceva atât de înfiorător, că pentru

o clipă viața îi fugise din corp. În fața lui, rezemat de stîncă peretelui, era un corp. Dar nu era un corp putrezit, nici un corp conservat de solul geologic al peșterii, ci un schelet alb ca brațele deschise, rezemate de peretele neregulat, teribil în apariția sa, care-l făcea să se asemene cu Prometeu. Și la gâtul scheletului strălucea o lumină ciudată, produsă de un reflex al lămpii electrice.

În fața acelei priveliști, doctorul se simți iarăși înmărmurit de groază. În creier îi năvăliră mii și mii de idei nebune, pe când din inimă i-se revărsa în tot corpul o groază ce-l ucidea.

Deodată nu se mai gândi la nimic; un gol teribil simți în tot corpul, produs de oprirea nervilor de a mai funcționa; dar după câteva clipe, ca valurile cari se întorc la țarm, gândurile se întoarseră în minte, sângele îi bătut mai tare în vine ideile îi năvăliră nebunește în creier. Ochii lui rămași deschiși mari avură o clipeală repede, iar mâna cu lampa îi căzu în jos.

Se simțea pierdut. Văzându-se în fața aceluși schelet, gândindu-se că lampa se poate isprăvi și atunci va rămâne singur acolo, în noaptea neagră, fără să găsească drumul, urmărit de scheletul ce-l privea rînjind, îi veni ca o pierdere de rațiune.

Inzadar se luptă cu frica din inimă; cercă să se miște, să înainteze și făcu un alt pas spre mortul ce rînja la el.

Pentru o clipă învinse frica. Se gândi că acela este scheletul hoșului care a furat *Smaraldul albastru* care rănit de moarte și necunoscînd lo-

curile, se ascunse aici ca să nu fie găsit. De sigur că slăbit din cauza marelui pierderi de sânge hoțul căzuse în locul acela, apoi băjbăind prin întunec, luptându-se cu moartea care din ce în ce îl prindea, hoțul se rezemase de peretele care l-a susținut, și și-a dat sufletul. *Smaraldul albastru*, sta dinaintea ochilor doctorului, atârnat de un lanț de fer de gâtul hoșului, iar acum, după ce murile perise, rămăsese atârnat de ver-telbra albă și subțire a gâtului scheletului.

Lui Arienti îi veni un gând: Să smulgă piatra dela gâtul scheletului și să fugă, să-l ducă Savinei, care-l aștepta afară. Ridică o mână, apucă piatra și trase.

Scheletul tresări; oasele se ciocniră între ele, apoi tot scheletul căzu peste doctor, stringându-l par'că în brațe.

Doctorul dete un țipet scurt, și căzu mototol pe pământul nisipos.

În așteptare.

Savina așteaptă multă vreme. Pe cer stelele începuseră să scânteieze. Clopotul dela Rocca începu să sune și cel din Garda și din satele dimprejur răspuseră. Noaptea se lăsă din ce în ce mai neagră. Savina plânse, așteptînd. Pescarii auziseră plînsurile, veniră și după ce se chibzuiră îndelung, unul mai curajos apucă înainte și la lumina a două torțe se coborîră în văgăună.

Îl găsiră cald încă, dar mort, sub oasele scheletului, care căzuse peste el.

Din italienește de P. R.

Călea pe care se crede a se obține la noi rezultatele cele mai bune și mai repede, mie mi se pare prea lungă și costisitoare. Cursurile de vară le prețuesc momentan tot așa, ca și călătoriile de studiu făcute în galop, ca d. e. cea contemplată în vara anului trecut din partea ungarilor.

Trebuie să ne nizuim, ca din fiecare investiție ce o facem, să stoarcem profitul maximal posibil, până la ultima picătură. Precum agronomul face investiții și ameliorări pe moșia și agrul său, tot astfel băncile ar trebui să facă investiții pentru ridicarea nivelului cultural și specializarea în branșa proprie a funcționarilor lor, ținând cont de roata lumii, care de, — ca roata se învârtă mereu.

Ce înseamnă o sumă de 2—300 cor. în bilanțul chiar și a celei mai amărâte bănci, dela care de altfel nu se pretinde jerfa aceasta? Primo loco băncile noastre mai mari, de rangul prim și al doilea, ar avea datorința sine qua non a trimite dintre funcționarii lor mai tineri succesive an de an pe câte unul doi la vre-un institut mare din Pesta, Viena, etc., pentru a face o călătorie de studiu, care să dureze minimum 3—4 luni. Ce ajutor îi trebuie respectivului funcționar în restimpul acesta pe lângă salariul lunar care-l are?... Acoperirea speșelor de călătorie și un plus oarecare de cheltuială, luând în considerare diferite împrejurări. O sumă de maximum 2—300 cor., considerând durata de 3—4 luni. O bagatelă pentru oricare dintre institutele noastre mai mari, — care bagatelă aduce necondiționat roade nu înzecite dar însușite chiar.

La ce să cheltuiască eu diurnele propuse, de »Rev. Ec.« a se acorda în scopul participării funcționarilor la șirul de conferințe, respective cursul de vară, care la tot cazul s'ar ținea la Sibiu, întreb, la ce să le cheltuiască la »Impăratul Romanilor« sau la »Habermann«, când cu aceleași parale pot sta la Pesta, Viena sau în oricare alt centru din Austria, unde ajung în atingere cu alți oameni de branșa mea, cu cunoștințe și vederi largi, de unde isvoăsc idei moderne, unde oricare coleg e infiltrat de spirit cu adevărat comercial și unde văd o adevărată organizație de bancă modernă și câte și mai câte alte lucruri, cari în Ardeal sau în alte orașe din părțile ungurene n'am ocazie să le văd și aud. Conferințele ce s'ar ținea la Sibiu le pot și ceti, fără să am vre-o cheltuială. Ce-mi ajunge mie, că mă întâlnesc de prezent cu Bran și Stan, — cari încă nu au studii și cunoștințe mai vaste decât mine, — și-mi vor povesti despre relațiile, respective mizeriile lor locale economice-financiare fie din Ucea ori din Bungard, Hondol sau Aciliu, Monor, Săcădate sau alt sat cu păcate?! Ce-mi ajunge mie, că stau la taifas cu oameni de-o pătură cu mine, cari încă n'au mai ieșit în lume, ci bătuiți de soarte, își torc firul vieții în cine știe ce comună amărită?... În o astfel de societate, — sunt sigur, — mai mult se vor scărmana și dăpăna relațiile vitrege și năcazurile personale, nemulțămirea unuia fiecăruia, decât vor ajunge a se tranșa chestii de importanță economică financiară pentru nația română.

Ajungând însă la Pesta, Viena, etc., la tot pasul dau de lucruri noi, de idei noi, cerul restrâns al cunoștințelor și vederilor mele mi se lărgeste ca în poveste, pot face în toată clipa comparație între modul rațional de muncă și lupta pentru existență a unui popor mai cult și între mizeria în mijlocul căreia suntem destinați a trăi noi românii. Am ocazie să studiez organizarea economică-financiară a unui popor cu trecut și experiențe bogate în urma sa. Am ocazie a arunca o privire și în alte chestii sociale, cari până aci erau pentru mine terra incognita.

Cu un cuvânt, te reîntorci cu cunoștințe bogate și în stare a putea face o paralelă între progresul, cultura și bogăția altora și între mizeria noastră națională românească. Între modul de cugetare și lucrare a unui neam inteligent și prudent și între miopia și stările noastre patriarhale rămase proverbiale. — Te reîntorci îmbibată de idei moderne și sănătoase, corespunzătoare spiritului timpului, — cu o mulțămire sufletească, care-ți dă putere la o viață nouă și tărie spre a-ți putea consacra floarea sau restul vieții spre binele și ridicarea neamului tău oropsit și bătut de Dumnezeu, — pe lângă celelalte mizerii interne și externe, — cu mulți păstori și puținii apostoli. — Sunt convins, te reîntorci înținerit, — ca pasărea Phönix, — având o singură dorință arzătoare, un singur scop, o singură țintă

un ideal: consacrarea vieții tale pentru binele neamului, spre a-i ajuta, a-l urni, a-l scoate din lăncezala în care tânjește, a-l împinge pe calea progresului, pe calea de aur, care duce la mărire și bogăție.

Și care e calea de aur, dacă nu cea care duce la desvotare pe terenul economiei financiare?

Toate experiențele și cunoștințele câștigate în scurtă vreme, le poți folosi spre accelerarea mersului spre aceasta țintă măreață, superbă. Reîntorci acasă prezinți un raport direcțiunii, ținând o conferință în mijlocul acesteia și a colegilor tăi. — Propui modificări și renoațiuni în privința organizatorică și tehnică, precum și în alte privințe, dând explicațiile necesare. — Boabele adunate se macină și frământă în corpore. Publicând în fine un studiu, precum și impresiile de călătorie spicuite cu propuneri de interes general, cetite de cât mai mulți, cred, aduc mai mare roadă și mai mult folos, decât conferințele proiectate în împrejurările actuale la Sibiu.

Schöpfen muss man, wenn man schaffen will!

Nouă ne este dată posibilitatea a întinde numai mâna, a culege fructele experiențelor costisitoare ale altora de-a gata și totuși în miopia noastră n-o facem. Cari sunt cauzele acestei stări îndărătnice, nu cercetez cu ocazia aceasta, dar că de prăpastia care ni-se deschide pe urma desbinării și pe terenul economic-financiar trebuie necondiționat avertizată și ferită nația română, aceea este datorința sfântă a unui fiecăruia.

Acum, după ce un șir de tineri funcționari cu praxă au fost trimiși deja în 2—3 ani consecutivi prin diferite centre comerciale și industriale, aceștia reîntorși acasă, vor deveni adevărați apostoli pe terenul economic-financiar. — Ei vor publica an de an experiențele lor și vor stăruii verbal și în scris pentru introducerea cutărui și cutărui lucru la noi, precum și uniformizarea și generalizarea sistemului nostru de luptă pe terenul acesta.

Ar fi deci primul pas înainte pe calea aceasta. Iar al doilea s'ar face prin schimbul de funcționari, respective și numai prin trimiterea contabililor băncilor mai mici la băncile mai mari din apropiere, dintre a căror funcționari au făcut studii prin străinătate. Astfel s'ar generaliza mai repede și mai ușor ideile și sunt convins, că s'ar face și progresul cel mai rapid pe calea reorganizării noastre economice-financiare.

Schimbul de funcționari e obicinuit nu numai în Austria și Germania, dar în toate statele culte, cu o industrie înfloritoare sau desvoltată și un comerț extins. Între Franța, Germania și Anglia este obicinuit și schimbul copiilor de școală. Ideia își are leagănul în Franța și s'a dovedit de foarte sănătoasă, apreciată fiind.

Băncile mari din Austria cari au filiale în diferite provincii austriace, să zicem în orașele: Viena, Brünn, Fraga, Lemberg, Cernăuț, Graz, Triest, etc. etc., își transferează funcționarii dela o filială la alta până sunt încă aspiranți și practicanți, astfel, că în câțiva ani și-au crescut niște oameni umblați în lume, cu cunoștințe vaste, oameni cu judecată proprie și cu scaun la vorbă. Afară de aceea fiecărui funcționar îi stă în voie liberă ași petrece timpul concediului său la filiala din Viena, unde are ocazie a face praxă și a se iniția în afacerile de bursă, precum și în toate celelalte afaceri ale casselor de schimb (Wechselstubengeschäfte). N. B. Celea mai multe dintre băncile mari nici nu acceptază funcționari fără studii academice. Cu astfel de gregari nu e greu a merge înainte.

La noi însă, durere, sunt relativ foarte mulți membrii în direcțiune cari »chibzuesc«, că doar nu cumva s'ajungă »oul mai ocoș decât »găina«. — Modul acesta absurd de gândire îngustă ne stângenește în desvotarea noastră pe toate terenurile, ținându-ne pironiți cu veacuri înapoia altor popoară.

Cât pond se pune pe creșterea și nobilitarea păturii funcționarilor în Austria, precum și în alte țări occidentale, ne denotă faptul, că s'au luat diferite dispozițiuni cuprinse în regulamentele interne ale singuraticilor bănci, cari toate țintesc la eliberarea funcționarilor de datorii, ridicarea și susținerea lor la nivel, formarea unei clase sociale per excelentiam de funcționari. Băncile mari fac pendentă însurarea funcționarului de venitul care-l are. Subt o anumită limită i-se dă permise a se însura numai în cazuri de tot

excepționale, d. e. dacă e bine situat materialmente de acasă, sau dacă mireasa li aduce zestre grasă etc.

Înainte însă de a fi întreprins vre un pas, înainte de logodnă, trebuie să descopere taina direcțiunii, făcând totodată cunoscută și pe aleasa inimei sale. Unele bănci pretind chiar un atestat officios despre trecutul familiei și al fetei. Direcțiunea are dreptul de veto!

În primul moment multora li-se vor părea aceste dispozițiuni din cale afară aspre, ridicole chiar, susținând, că taie adânc în chestiile personale și private ale unuia fiecăruia. De fapt însă sunt dispozițiuni foarte sănătoase, existente de mult și cari sunt numai împrumutate. Ele se află în armată, marină, etc. Se are în vedere, — după cum am mai zis, — nobilitarea păturii funcționarilor și ridicarea lor la un rang mai înalt, precum și cristalizarea și consolidarea lor într-o clasă nouă socială.

Se lucră și zidește pentru viitor!

Brünn, August 1909. Virgiliu V. Bontescu.

Plata de bucate din Arad.

19 August 1909.

S'a vândut azi:

grâu 2500 mm.	13.40—14.—
cucuruz 200 mm.	7.10—7.20
orz 500 mm.	6.80—7.—
ovăș 100 mm.	6.80—7.10
secară 150 mm.	8.80—9.—

Prețurile sunt socolite în coroane și după 50 klg.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 19 August 1909.

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următorul:

Grâu nou

De Tisa — — — — —	28 K. 35—28 K. 70 fil.
Din comitatul Albei — — — — —	28 » 15—28 » 60 »
De Pesta — — — — —	28 » 45—28 » 80 »
Bănățanesc — — — — —	28 » 55—28 » 95 »
De Bacica — — — — —	28 » 55—28 » 95 »
Secară de calitate I. — — — — —	19 » 50—19 » 65 »
Secară de calitate mijlocie — — — — —	19 » 30—19 » 50 »
Orzul de nutreț, calitate I. — — — — —	15 » 20—15 » 60 »
Ovăș de calitate I. — — — — —	15 » 50—15 » 80 »
Ovăș de calitate a II. — — — — —	15 » —15 » 40 »
Cucuruz — — — — —	15 » 50—15 » 70 »

Poșta Redacției.

P. R. Roma. Victor Eftimiu, Paris, Rue des Carmes 20.

Poșta administrației.

Aureliu Varga, Socodor. Am primit abonamentul pe anul întreg 1909.

Stefan O. Onoga, Coștei. Am primit 6 cor. abonament până la 1 Oct. 1909.

Ioan Chera, Tâmband. Am primit abonamentul până la 1 Aprilie 1910.

Ioan Schitea, Săliște. Abonamentul D voastre acum e plătit până la 1 Noemvrie a. c.

Dionisie Goanță, Lapușnic. Am primit abonamentul până la sfârșitul anului 1909. Quitarea se face numai aceluia, cari cer aceasta.

Redactor responsabil Constantin Savu.
«Tribuna» Institut tipografic, Nichin și cons.

„Wällischhof“

sanatoriu

aranjat după sistemul dr. Lahman cu toate întocmirile moderne ale terapiei fizicale și dietitice, 1 oră și jum. depărtare dela Viena în regtune romantice și sănătoase.

Posta și Telegraf: Maria Enzensdorf (bei Wien).

Cu deslușiri și prospecte stă la dispoziție direcțiunea și medicul șef al stabilimentului

Dr. Marius Sturza.

In atențiunea proprietarilor de pământ și grădini!

Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că cea mai bună și recunoscută de neîntrecută

compoziție de gunoi artif. numit „Borda“

am luat-o în depozit și numai la mine se află în prețurile originale ale fabricii. Deci înainte de a vă procura gunoi artificial, să vă adresați mie și să cereți prețul și cantitatea aproximativă.

După folosirea gunoaiului artificial, produs în două și întregit.

Ifj. Nestler József

Temesvár - Józsefváros.

Acest gunoi artificial (fabricat) se vinde în cutii de tinichea de 1/2 și 1 kgr., apoi în saci de 5, 50, 70 și 100 kgr.

Compoziții separate pentru trandafiri, flori, vițe, pepeniște, tutun, cartofi, verdețuri, diferite plante și ierburi.

În Timișoara se capătă:

BELVAROS: Emma virágterem
Koronaherczeg-utca 3.
Telefon 954.

JÓZSEFVAROS: Nestler József
mag és virágkereskedés, Kossuth-utca 4.
Telefon 233.

Acum e cel mai bun timp!

Acum e cel mai bun timp!

Nou atelier de fotografiat în Cluj,

Kolozsvár, Mátyás Király-tér 25.

Lângă apotheca lui Hintz.

Am onoare a aduce la plăcuta cunoștință on. public, că mi-am deschis nou atelier de fotografiat în piața Mátyás Király 26 și e aranjat după cerințele timpului modern, provăzut cu cele mai noi mașinării, stă la dispoziția on. public. — În atelier se pregătesc fotografii protalbin, lucii și matt, — chipuri de platin, aquarel, pigment și argint brom. — Recomand în deosebi speciile mele fotografii de copii, pentru cari la expoziția regi-colară am fost distins cu medalia de aur. — De altcun se pregătesc și tablouri, grupe etc. în execuțiile cele mai noi și moderne.

Atelierul e deschis și în duminică și sărbători.

Cu deosebită stimă:

Csizhegyi Sándor, fotograf.

Grosz Nagy Ferencz,

farmacist. : : Debreczen : : farmacia : :
„Arany egyszere“

Medicament pentru văpsirea părului.

Numai există reumă!

Cine voește să scape de orice soi de reumă și de tot felul de dureri externe să cumpere o sticlă mare din renumitul

Balzam Regesc

(Király Balzsam) al cărui efect vindecător e recunoscut de medici 1 sticlă mare 2.65 Cor. cu îndrumare, 3 sticle mari 6.65 Cor. cu îndrumare, porto-franco cu rambursă. Patentat, în nenumărate spitale de frunte se aplică ca cel mai bun medicament.

Receptă

Vedjegy.

MUSTAȚA E FRUMOASA

dacă întrebuințezi

POMADA HAJDUSAG

cea mai bună pentru creșterea și potolirea mustețelor, pregătită din materie neunsuroasă. Efectul se vede foarte lute și cu siguranță. Scutit prin lege. Un borcan 50 fl. Prin poștă se trimite numai 3 borcane cu 2-15 Cor. Cu rambursă gratuit.

Vânzare de lemne de foc!

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public, cumcă din pădurile proprii și de pe proprietatea mea liferez cele mai bune

lemne de foc!

din magazina dela Bârzava (cott. Arad) cu vagonul. Afară de aceasta recomand magazinul meu de lemne, calitatea cea mai bună, uscate și clădite în stânjini, în **Arad, Óvár-tér nr. 10.** (La fosta casă de vamă înaintea podului cetății)

Liferez acasă și lemne tăiate cu săcurea dela 50 kgr. în sus. Una mare metrică cu 1.60—2 cor.

Prețurile se pot ști la facerea comenzilor dela dl **Petru Novac**, propriet. pădurilor din Vasoiaia, în **Arad** str. Weitzer János nr. 19. Telefon 670. (Dela Octombrie în casa proprie Teleky-ut nr. 4. vis-à-vis de reședința episcopoească) sau în Arad Óvár-tér 10. Telefon 579 unde e magazinul la fosta casă de vamă înaintea podului cel mare a cetății.

De asemenea pot servi cu țigle (cărămizi) veritabile.

Cerând binevoitorul sprijin al onor. public rămân cu deosebită stimă:

PETRU NOVAC,

proprietar și neguțator de lemne.

Prima fabrică de mașini agricole și întreprindere de săpat fântâni adânci din Sălmar.

SZATMÁR strada Teleky 8.

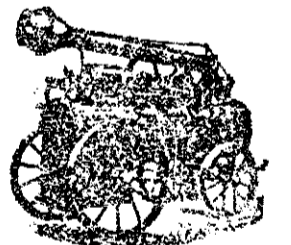
Șeful firmei **PROBST MÁTYÁS**

Primește:

instalări de mori de aburi și motoare cu ulei,

sfredelirea de fântâni arteriane, conducturi de apă și pompe de apă de orice sistem, aparate pentru uscatul nutrețului, reparații de automobile și de motoare cu benzină și orice lucrări atingătoare de această branșă cu prețuri avantajoase.

Depozit permanent de mașini cu aburi și de pompe.

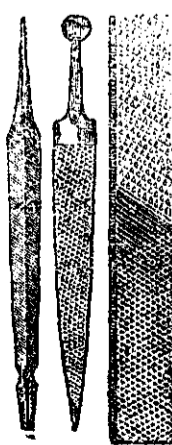

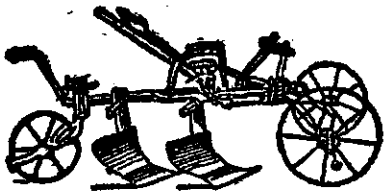
HAFFNER JÓZSEF

tăietor de pile

SIBIU (Nagyszeben), Elisabethgasse 42.

Recomandă fierarilor și comercianților atelierul său de tăiat pile bine aranjat, unde se pregătesc pile mici și mari din oțel vărsat de prima calitate etc. primește spre scobire pile mici și mari vechi cu prețuri ieftine.

Tátray Sándor

turnătorie de fier, fabrică de mașini și pluguri, atelier de zidărie și lăcătușerie
Oradea-mare — Nagyvárad
 Teleky-utca 35.

Lucrări vărsate pentru mașini, după desen sau lucrări de fier strugărit și lucrări oblite.

Pluguri sistem Sack, tofelul de lucrări de lăcătușerie și — pentru zidiri —

Atelier model de măsurie propriu.

ÉDER ANTAL
 fabrică de miere și ceară în **POZSONY.**

Fabrica în Kisfaludi-utca nr. 10.

Recomandă în atențiunea onorabilei preoțimi și a episcopilor parohiale veritabilele sale — **lumini de ceară de stup** pe lângă prețurile cele mai moderate.

Vând și material de ceară pentru lustruirea podelelor și cele mai bune soiuri de **miere.**

Comandele se efectuează prompt și conștiințios.

Preț curent la dorință, cu provocare la ziarul Tribuna trimitem **gratuit și franco.**

Firma fondată la 1809.

La comanda mai mari se dă rabat convenit.

BENEDEK SÁNDOR

orologier și giuvaergiu în **Kolozsvár, Wesseléni M.-ut nr. 13.**
 (Lângă banca »Coroana«.)

Iși recomandă asortimentul său bogat de orologioare și giuvaergicale cu prețuri foarte avantajoase și lucrate în cel mai fin sistem. Obiecte de salon de argint veritabil și argint de China în mare asortiment; tacămurile de masă din argint se pregătesc după prețul curent de zi. **Oroloage veritabile »Omega«** pe lângă garanție de 10 ani. Serviciu prompt și solid. Prețurile cele mai mici.

Acei cari cer cu privire la ziarul »Tribuna« primesc **catalogul gratuit și port-franco** acasă.

Să ne păstrăm adresa ca la caz de trebuință să o avem la îndemână.

Alexandru Văleanu

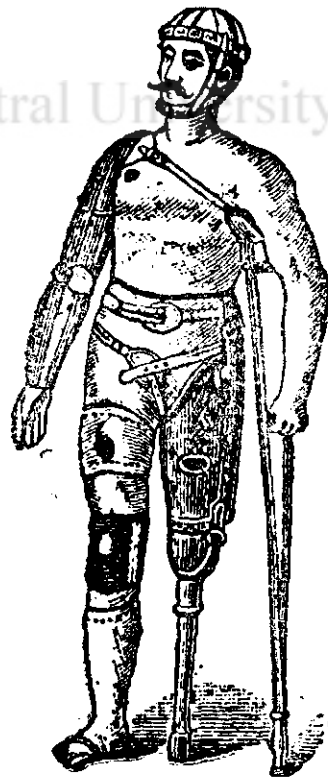
magazin de mănuși, de bandaje și de pantofărie ortopedică.
Sighetul-Maramurășului.

(Măramaros - Sighet).
 Piața principală (Fântâna).

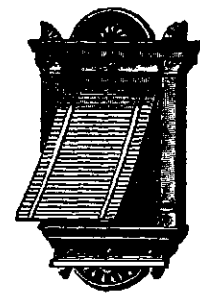
Beșici de gumă americane, beșici de pește — franțuzești.

Prezervative femeiești, Clorapi de gumă, suspenzoare, bandaje, mănuși, bandaje „Diana“, — irigatoare.

Execut după comandă medicală, ghete ortopedice pentru picioare ori-cât de bolnave și dure — roase.

Fabrică aranj. cu instalație electrică

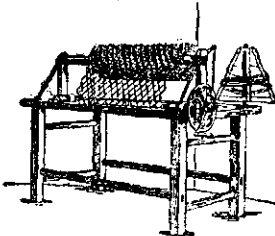

B. Skrbic
Zagreb

— Ilica Nr. 40 —

recomandă renumitele sale rolete de scândurițe, de lemn și graduate și rolete de fier pentru uși la prăvălii etc., rugând a da mai multă atențiune acestei firme solide.

Catalog de prețuri și prospecte se trimite gratis.

Cele mai excelente instrumente pentru săparea de

fântâni arteziene

le pregătește și expediază

VÁRADY LAJOS

fabrică de instrumente

H.-M.-Vásárhely, VI. Ferecz-utca.

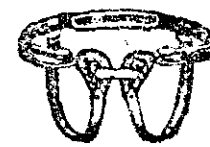
Nu trebuiesc anteprenori; domeniile, comunele, singuraticii; singuri pot face săparea cu instrumentele mele.

— Primlucrător mijlocesc. —

Recomand și mașini pentru împletitul de sîrmă.

Catalog de prețuri trimite gratis și franco.

— Permite la a 6 expoziții. —

Zénithul de gumă

deja după câteva zile s'a dovedit prin mil de scrisori de recunoștință dovedește că

specialitățile (preservative) pentru dame și domni, inventate sub numele Zénith sunt cele mai de încredere, nu strică sănătatea, deoarece oră defectul celor de până acum.

Prețul: 1 duzină de Zénith pentru domni 8 cor., 1 bucată Zénith pentru dame 7 cor.

La comandă vă rugăm să fiți atenți la numele Zénith, căci numai atunci e veritabil, dacă e prevăzută cu marca Zénith. — Se trimite în străinătate și în țară pe lângă cea mai mare discreție, recom. și cu ramburs.

Agentura principală în Ungaria:

DEUTSCH IZIDOR

magazin de instrumente medicale și pentru îngrijirea bolnavilor.

Szabadka, Kossuth-u.

MARSCHEK ULRİK

PRIMA TOCILĂRIE DE POZSONY. ARANJATĂ PE MOTOR ELECTRIC

POZSONY, Lörinczkapu-u. 19.

Se aduce la cunoștința barbierilor și coafărilor, că fiind această

tocilărie

aranjată de nou conform recerșințelor timpului, tocilăritul se face sub inspecțiunea mea proprie și primesc pentru ascuțire și reparaturi tot felul de instrumente medicale, pentru barbieri și coafări etc. precum: briciuri, foarfeci, mașini de tuns părul și barba etc.

Recomand mai departe briciurile aflătoare în depozitul meu și ascuțite de mine.

În depozit sînt: cuțite de Bengal, Jonson și Person; foarfeci de Glauberg, mașini de tuns din toate soiurile.

Comandele din provincă se execută prompt și conștiințios.

Prețurile de ascuțire pe tocilă pentru coafări:

ascuș francez	—	Cor.	—80
jumătate oval	—	—	1—
de tot oval	—	—	1:20
pentru mașini bucate	—	—	1:20
pentru foarfeci	—	—	—40

Cea mai mare fabrică de ceasuri de turn din Ungaria aranjată cu putere de aburi

BODITSI SANDOR

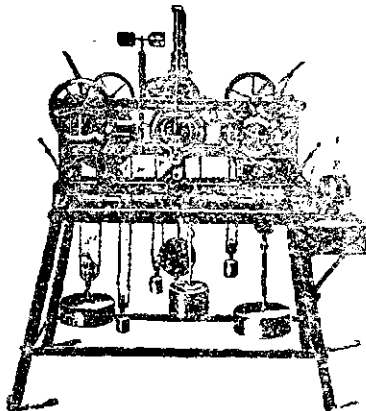
— turnătorie de clopote și ciasornice de turn, în —

BAJA (BACICA).

Recomandă Indesebi cele mai perfecte: **GIASURI de TURN**

pentru biserici, primării, castele, școli și fabrici, cari cu construcție perfectă nouă de tot și înpre lucrare solidă. Afară de aceea atrage luarea aminte a onorațiilor preoți

și a on. comitete bisericești asupra **MAREI TURNĂTORII DE CLOPOTE.** Pregătește clopote în toate mărimile. Se reînnoiesc și repară clopote vechi; ciasurile de turn pe lângă chezășie. — Onor. comitete, plebanile și curatorii primesc avant. de aplăți în rate. **BUDGET GRATIS.**

In Sibiu (Nagyszeben).

Vanele de baie Stuchlich

O piesă e numai cu 40 de cor.

Incălzește în $\frac{3}{4}$ de oră
150 de litri de apă, pen-
tru care consumă ca com-
bustibil numai 10 fileri de cărbuni de lemn.
O vană de încălzit numai 24 cor.

Lungimea fundului vanei 122 cm.

:: :: Înălțimea de 60 cm. :: ::

Comandele se efectuează imediat și se trimite
cu rambursă.

Gustav Stuchlich

Enten-gasse 17. HERMANSTADT. Saggasse 15.

Este foarte importantă

pentru bolnavi și reconvales-
cenți folosirea excelentului
întăritor de mușchi și oase

pesmetul nutritiv Tropon (Tropon Nähr-Zwieback)

pregătit din albuș de ou. —

— Se află de vânzare la: —

FRIEDRICH SCHIEB
Sibiu — Nagyszeben

— Elisabethgasse Nr. 12. —

Invenție nouă!

Invenție nouă!

Moară de oțel pentru întrebuintare
în economie și acasă, mașina excelent orzului,
cucuruzul și grâul, se învârtă cu mâna, puterea
de muncă a unui băiat de 6 ani, 1 kilogram pe
minut — pe lângă garanță.

Prețul 14 coroane.

Fac aparate pentru desfa-
cerea sămânței de lucernă și trifoiu,
de mână cu puterea ori cu mâna, de aplicat
în mașina de îmblățit ori de sine stătătoare.
Prețurile să se întrebe.

Kádár Gyula

fabrică de aparate de desfăcut să-
mânța trifoiului și atelier de repa-
raturi de mașini

ORADEA-MARE
(Nagyvárad) Vilanytelep mellett

TUNNER CORNEL

Telefon 856.

Timișoara

Telefon 856.

Hunyady-út 4 (Telefon 280)

Își recomandă magazinul
asortat bogat monu-
mente, table de mar-
moră, statui, fabricație
proprie în executare de
gust frumoasă și cu prețuri moder.

Având un magazin bogat, livrează mai
— — ieftin ca orice concurență. — —

Recomandându-mă on. public eu stăim

TUNNER CORNEL, măiestru de sculptură în piatră.

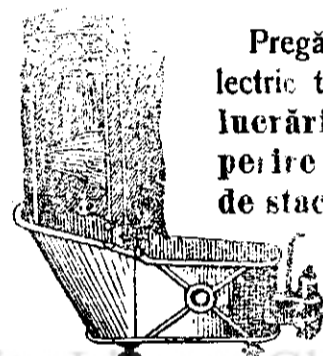
Makkay József, tinichigiu

Prăvălia:

Bocskay-ter 1 Cluj-Kolozsvár

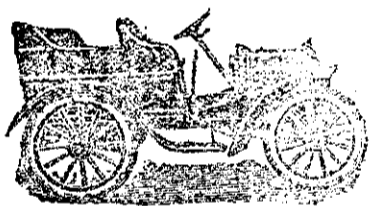
Atelier:

Pap-utca 30.

Pregătește în atelierul său ca motor e-
lectric tot felul de lucrări pentru zidiri,
lucrări de tînchea, înfrumșetări, aco-
perire de biserică și turnuri, lucrări
de staemol turnat pentru înfrumșetări
precum și pentru firme, căzi
de scaldat în toată forma. —

Telefon 807.

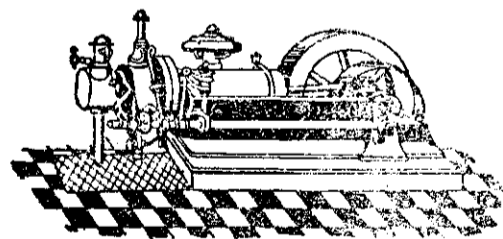

Ferdinand Saller

stabiliment de mașini, motoare și
automobile.

Sibiu, Franziskanergasse 6.

Se execută orice reparații de motoare cu benzină sau
cu ulei. Garantez întrebuintarea minimală de material și pre-
stație maximală. — Construiesc motoare nouă de benzină
de la 2 la 6 HP. puterea cea mai ieftină pentru industrie și
agricultură, stabile sau transportabile. — Toate reparațiile atin-
gătoare de ramura mașinilor să execute în mod
special și ieftin

Cele mai bune referențe.

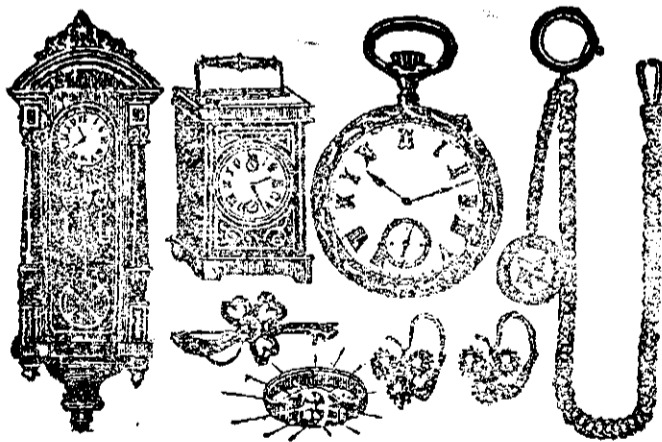
Prețurile ieftine.

Serviciu solid.

Fac reparații de automo-
bile și de biciclete.

IOSIF SCHULLER, optic și orologier

SIGHIȘOARA (Segesvár) Bayergasse 20.

Cea mai ieftină
sursă de cumpărat
a tofelul de oro-
loage de buzunar
și de părete și oro-
loage deșteptă-
toare, precum și
articli optici.

Prăvălia de o-
becte de aur și ar-
gint signate oficial

Inele de logod-
nă după măsură.

Toate lucrările
de bransa aceasta
se execută cu spe-
cialitate, garanță și
cu prețuri ieftine.

Fondată în 1885.

Fondată în 1885.

Peterka Lajos

abrică de ciasornice de turn, ang. cu contract de capit. Budapesta

Budapesta IV., str. Bástya nr. 22.

— Prăvălia: V., strada Váci nr. 57. —

Face pe lângă prețuri moderate și ga-
ranție de mai mulți ani ciasornice
de turn, școli, castele și cazarme,
primește de asemenea și repararea lor.

Fiind chemat mă duc ori unde în
persoană, budget face gratuit și trimite
porto-franco ori cui.

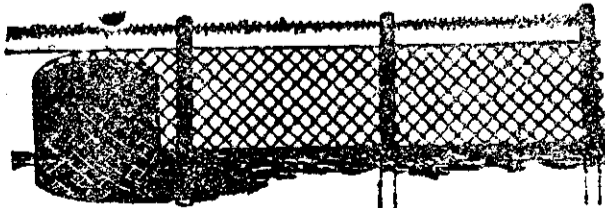
Fischer Testvérek

pregătitori de împletitură de sîrmă, țesătură, fir de
— — oțel, coardă pentru paturi și de site — —

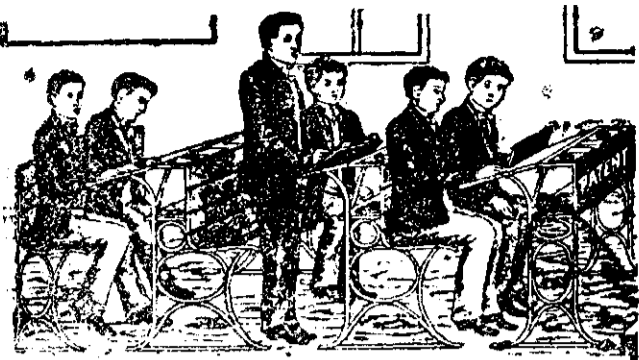

Magazin: József főherceg-ut 8. — Atelier: Kossuth utca 45

Telefon pentru oraș și comitat 157.

Recomandă diferite garduri
împletituri de sîrmă, cari sunt
acomodate pentru îngrădiri
de grădini, parcuri, curți și
păduri zoologice. Ciururi
cu cadre de fier pentru pă-
mânt, pietriș și cărbuni de
piatră, pentru zidiri, mine și
grădinaș it. Gratuit pentru pi-
nițe și pentru ferestri. Împle-
tături valoroase și rotunde. Orice țesături de sîrmă, de fier, aramă, din fir obținut
cu cositor și cu zinc, pe cari le avem în magazin pentru mori, fabrici și pentru sco-
puri economice. Împletituri pentru stucatură sistem Rabitz, fir spinos și ștergător
de picioare. — Catalog de prețuri se trimite gratuit și francat.

Cele mai moderne
mobili de fier și aramă
și cele mai practice
bănci higie-
nice de școală
și mobilarea lo-

cuințelor, hotele-
lor, spitalelor și
școlilor, precum și obiecte fabricate din cele mai bune ma-
teriale din țară, lucrările cele mai solide de artă și construcție se lfe-
rează numai de către firma

Bernhardt Rezső utóda

Brassó, str. Fekete nr. 33.

—Tot acolo e cancelaria și fabrica montată cu cele mai noi mașinării.—

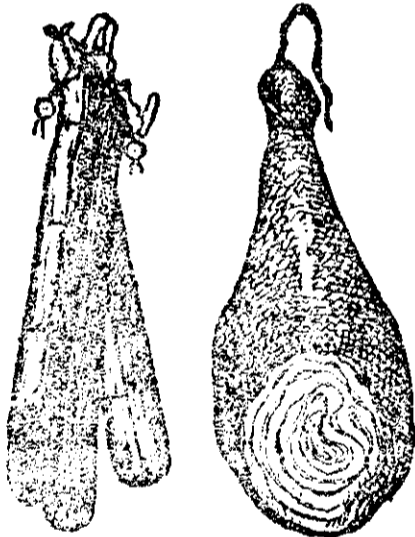
Telefon 149 și 227. — Telefon 149 și 227.

Frații Lászlóczki din Cluj

aduc la cunoștință că cârnățaria veche de 40 ani, au
mărit-o și au provăzut-o cu instalație electrică. Re-
comandă specialitățile de prima calitate de

cârnaț din Cluj, slănină și articlii de cârnățarie,

precum: slănină fină (Kaiserfleisch), slănină cu
-iu, cârnaț, carmanadiă, șuncă, limbă; în se-
zonul de iarnă

cârtaboș de Cluj
și sângerete; spe-
cialități de câr-
taboș și cârnați,
pastete, și rânză
de porc umplută,
slănină pentru
muncitori în can-
titate peste 25 kg.;
în fine untură cu-
rată de porc to-
pită în vase.

La comande mari
și prețuri mari.

Expediare cu poșta sau cu trenul. — Serviciu prompt și grabnic.

Cu catalog de prețuri sau cu informațiuni servim bucuroși. — Adresa:

FRAȚII LÁSZLÓCZKY fabrică de
cârnățarie -
Cluj - Kolozsvár.

IOAN I. CREȚU

arhitect și lăcătuș
Timișoara-Fabric
Fő-utca 10.

Primește orice lucrări
cu fier pentru zidiri,
precum și bariere pen-
tru trepte și balcoane,
gratii pentru porți,
schelete pentru fere-
stri, garduri pentru

morminte și vetro de fier cu prețuri moderate.

Sănătate!

Putere!

Fac cunoscut onor. public, că în atelierul meu pregătesc
renumitul

aparat galvanic-electric.

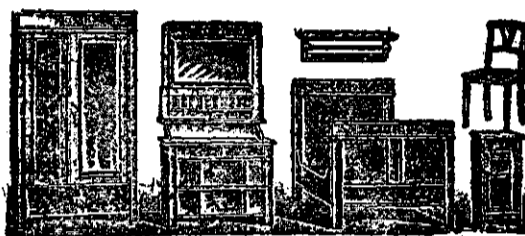
Acest aparat se folosește cu succes la: reumă, slăbire
corporală, boale de nervi și de stomac, neuralgie.

Prețul unui aparat complet laolaltă cu cingătoare elec-
trică și modul de întrebuințare **55 cor.** Se garantează că
este cel mai bun fabricat. Cu explicații și informațiuni servește

H. Süßmann

orologier și reparator de
aparate electrice contra
— slăb'rei corporale. —

Sibiu (Nagyszeben) Reispargasse Nr. 27.

Fond. la 1895.

Fond. la 1895.

DEO ADJUVANTE!

Imrek Károly

măsar pentru zidiri și mobile
Oradea-mare (Nagyvárad) Szaniszló-utca 46.

Aduc la cunoștința on. public din Oradea-
mare și comit. Bihorulaj, că primesc pregătirea
a toffelul de

lucrări pentru zidiri și mobile

din bransa mea, pe cari le pregătesc cu cea mai
mare conștientiositate și cu gust conform cerin-
țelor moderne, în orice culoare și formă cu pre-
țuri moderate. — Străformez toffelul de mobile,
reparez, lustruiesc și oblesc cu specialitate. —
Primesc ajustarea și repararea mănăstirilor,
institutelor, școlilor, societăților și reuniunilor
— economice cu prețuri moderate. —

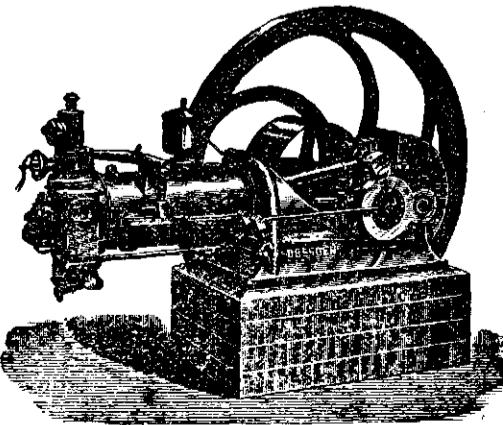
Locuința și atelierul se află în str. Szaniszló 46. — Copii onești se primesc ca ucenici.

La dorința mă prezint atât în loc cât și în provincia.

Prima firmă de motoare sudungară.

SCHMEREK și SZABÓ

Temesvár-Jószefváros, Bonnáz-u. 14.

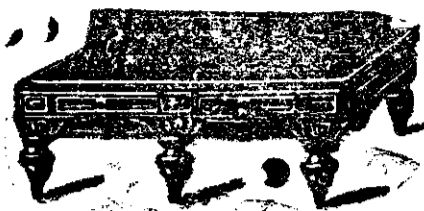
Recomandă motoare
mănate cu ulelu brut,
benzin și cu gaz de
prima calitate, precum
și orice articlii tehnici
uleiuri, instrumente
și mașini. Primește in-
stalație de mori pentru
măcinat. — Atelier de re-
parat propriu!

Catalog de prețuri se tri-
mite gratuit și francat.

Dosa Farkas

fabricant de biliard

Kolozsvár, Vesselényi Miklos-u. 7.

Depozit de biliard gata Pregătesc mese de biliard și le reparéz a-

tât în oraș, cât și în provincie, imediat. Țin în depozit **bastoane de biliard** (daco), **chiulele de biliard** de bansolin și fildeş (os de elefant), apoi: **cretă, piele de biliard**, și orice alte lucruri trebuincioase. Primesc tot felul de lucrări de instalare pentru **cafenele, cofetării și locuințe.**

BERBERSZKI MIKLOS
pantofar
Nagybecskerek, Józseffőherceg-ut 5.

Recomandă pe lângă preț moderat tot felul de ghețe și pantofi pregătiți din piele neagră și colorată, precum și din din catifea și plüss.
Preț-curent se trimite gratis-franco. — Neguțătorii se bucură de favoruri deosebite.

Lucza Jozsef

atelier chimic pentru curățitul hainelor
Seghedin (Szeged), Laudon u. 9

Primește: curățirea și văpsirea hainelor bărbătești, femeiești, de copii și preoțești, postav de mobile, haine de doliu mai departe

curățirea penelor de pat cu mașina prin ce își redobândesc culoarea albă și uscățimea originală și vor fi sculite de praț.

Comandele din provincă să efectueze imediat și prompt.

Crema de lapte

ieț ușor alcalic, și în urma acestei ri excelente întrece stricăcioasele defață ensuroase, nu este unsuroasă, nu pătează și depărtează tot felul de necurăteniei de pe față. — Pielea feței, mânilor în câteva zile le face catifelate, albe ca neaua și se poate folosi cricând ziua.
Prețul unei tegle mici 50 fil, una mare 1 cor. Săpuu de cremă de violele, prețul 70 fileri.

Se află de vânzare la **Berta Kálmán, farmacist** în **Maria-Radna**, la farmacia „Răscumpărătorul”.
Tot felul de leacuri din țară și str. se vînd cu prețuri moderate.

DROGUERIE.

Dubiniewicz Oszkár

comerțiant de articole medicale, chimice și parfumari.

Kolozsvár, str. Deák-Ferencz nr. 8.

Chiag litr. 3 cor.

Aparate de fotografiat și tot ce se ține de ele, hârtii și articole chimice. Aparate de la 8—200 cor.

Petrol-China cel mai bun mijloc contra mătretii a căderii părului și cărunțirii. Prețul Cor. 1.02.

In atențiunea fabricelor de lemnărie!

Recomand **instrumente** din cel mai bun material necesare pentru măsur, sculptor de lemn și dogar, cu prețuri mod. după desemn.

Nagy Mihály
fabrică de instrumente
Szabadka
Therezia-tér.

Babós Béla

fabricant de instrumente muzicale în **Sibiu, (Nagyszeben) Piața-mică 24.**

Unicul fabricant în Sibiu. Cel mai ieftin și cel mai bun depozit de cumpărat pentru orice instrumente, precum: violine, țitere, clarinet, instrumente de suflat din plau și harmonice. — Cele mai bune și mai ieftine corzi de violine. Mare depozit de gramofone în diferite mărimi. Mare asortiment de plăci pentru gramofone cu prețurile cele mai ieftine.

Comandele se efectuează prin trimiterea banilor înainte sau prin rambursă. — Reparațiile se fac cât se poate de bine, lute și cu prețurile cele mai ieftine. Prețuri moderate, serviciu prompt.

TRISKA J.

Primul depozit de plane — din tot Ardealul —
Cluj — Kolozsvár, Sétatér-utca Nr. 10.

Recomandă pianurile și pianinele sale provenite din fabricile cele mai bune din țară și străinătate, precum și atelierul său de reparat insălat din nou, în care pianurile vechi și stricăte să repară repede, prompt și ieftin cu mijlale moderne — **PLANURI CU CHIRII IEFTINE.**

SCHUBER JÁNOS, mehanic

TIMIȘOARA — TEMESVÁR
Fabrica: **Fő-utca Nr. 23.**
— Telefon pentru oraș și comitat 980. —

Recomandele mașine de cusut „PFAFF” sunt cele mai bune pentru trebuințele casnice și industriale. **CENTRAL BOBBIN** și **SINGER** cu luntre rotundă pe lângă garanță de mai mulți ani. Mare depozit de biciclete **DÜRKÖPP, DIANA, HELICAL, HELICAL, PREMIER, GLOBUS, POSTILON** și **SPECIAL.**

Mare asortiment în gramofone și plăci. **Noutate!** **EUFON** mașină vorbitoare fără tub. La lampele **Kolloid WOLFRAM 70%** cruțare de curent. Reparații se fac pe lângă garanță. Cereți catalog de prețuri. — Se caută un ucenic.